

Copenhagen Business School 2010
cand.merc. aud.
Kandidatafhandling

Virksomhedsomdannelse af personligt drevet virksomhed med én indehaver

Udarbejdet af:
Christina Sten Jørgensen

Vejleder: Anders Lützhøft

Antal anslag inkl. 11 figurer á 800 anslag/stk.: 169.836 svarende til 75 normalsider

Afleveringsdato: 20-05-2010

Executive Summary

According to statistics more than 50 percentages of all newly established companies in Denmark are founded as personally owned companies. For some of these companies a restructure of the ownership model may be relevant. Consequently, this thesis provides insight on the transformation of a personally owned company into a capital company.

The overall purpose of the thesis is to examine *when* and *how* to restructure a company. In order answer the problem statement, relevant theories and regulations are reviewed and applied on a fictive case.

First, the thesis addresses the parameters determining the relevance of a potential ownership transformation. There are three main parameters to consider being a) the maturity of the company, b) the business and financial performances, and c) the owner's preferences and financial status. Thus, all three parameters should be analysed.

Second, the thesis addresses the methods applicable to a company ownership transformation. According to Danish law, two methods are pertinent being a) the method liable to taxation and b) the tax free method. The tax free method is often perceived as the most favourable one, as the taxation of potential profits is postponed until the owner sells the stocks/shares. Nevertheless, the method liable to taxation may be more appropriate under certain circumstances. Thus, the option and outcome of using either method should be analysed carefully.

Third, the thesis addresses how to assess the value of a company. The value assessment founds basis for the taxation calculations. Thus, it is important to the final choice of restructuring the company's ownership model.

Finally, in order to apply the leaned theory to practice, the thesis includes a fictive case study.

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	5
1.1 PROBLEMFOMULERING	6
1.2 AFGRÆNSNING	6
1.3. MODEL OG METODE	7
1.4. FORKORTELSER	9
2. INDLEDENDE ANALYSE AF GENERELLE FORHOLD	10
2.1 VIRKSOMHEDENS MODENHED	10
2.1.1. Opstartsfasen.....	11
2.1.2. Vækstfasen	13
2.1.3. Konsolideringsfasen	15
2.1.4. Afviklingsfasen.....	16
2.2 VIRKSOMHEDENS FORRETNINGSMÆSSIGE FORHOLD	18
2.2.1. Interne forhold.....	19
2.2.2. Eksterne forhold	21
2.3 INDEHAVERENS PERSONLIGE FORHOLD	22
2.4 DELKONKLUSION	23
3. REGLER FOR VIRKSOMHEDSOMDANNELSE	25
3.1. SELSKABSRETSLIGE REGLER	25
3.1.1. Stiftelse af et selskab.....	25
3.1.1.1. Stiftelse ved apportindskud.....	26
3.1.1.2. Stiftelse ved kontantindskud.....	26
3.2. OMDANNELSE EFTER AFSTÅELSESPRINCIPPET	27
3.2.1. Den omdannede virksomhed skal være en personligt drevet virksomhed.....	28
3.2.2. Det erhvervende selskab skal være et nystiftet selskab.....	28
3.2.3. Den afstående part skal modtage samtlige aktier/anparter i det nye selskab.....	29
3.2.4. Det omdannede selskabs første regnskabsår fastsættes ud fra skæringsdatoen	29
3.2.5. Skæringsdatoen skal ligge efter udløbet af den afstået virksomheds sidste indkomstår	29
3.2.6. Fristen for stiftelsen af det nye selskab er maksimalt 6 måneder efter skæringsdatoen	30
3.2.7. Stiftelsesdokumenter skal indgives senest 1 måned efter stiftelse	30
3.2.8. Afståelsessummer og beskatningstidspunkt	31
3.3. SKATTEFRI VIRKSOMHEDSOMDANNELSE.....	32
3.3.1. Den omdannede virksomhed skal være en personligt drevet virksomhed.....	32
3.3.2. Indehaveren af den omdannede virksomhed skal være fuldt skattepligtig til Danmark	35
3.3.3. Hele den bestående virksomhed skal overdrages	35
3.3.4. Det erhvervende selskab skal være registreret i Danmark og være enten et nystiftet selskab eller et jomfrueligt skuffeselskab	36
3.3.5. Den afstående part skal modtage samtlige aktier/anparter i det nye selskab.....	37
3.3.6. Aktiens/anpartens pålydende skal svare til den samlede aktie- eller anpartskapital.....	37
3.3.7. Aktiernes/anparternes anskaffelsessum må ikke være negativ.....	38
3.3.8. Omdannelsesdatoen er den dag, der følger efter status for sidste regnskabsår	40
3.3.9. Selskabets første regnskabsperiode løber fra omdannelsesdatoen og udgør 12 måneder.....	40
3.3.10. Fristen for omdannelsen er maksimalt 6 måneder efter skæringsdatoen	40
3.3.11. Stiftelsesdokumenter skal indgives senest 1 måned fra stiftelsen.....	41
3.3.12. Der skal hensættes til udskudt skat i åbningsbalancen.....	41
3.3.13. Særlige forhold ved anvendelse af VSO i året før omdannelsen.....	42
3.3.13.1. Blandede benyttede aktiver.....	42
3.3.13.2. Flere virksomheder	43
3.3.13.3. Mellemregning og hensat til senere hævning.....	44
3.3.13.4. Opsparet overskud	44
3.3.13.5. Delvis omdannelse.....	45
3.3.13.6. Indskudskontoen.....	45

3.3.14. Afståelsessummer og beskatningstidspunktet	46
3.3.15. Mulighed for omgørelse.....	48
3.4. DELKONKLUSION	48
4. VÆRDIANSÆTTELSE	52
4.1. OPGØRELSE AF HANDELSVÆRDIEN.....	52
4.1.1 Generelle betingelser.....	52
4.1.2. Goodwill.....	54
4.1.3. Fast ejendom	57
4.1.4. Driftsmidler	58
4.1.5. Debitorer	59
4.1.6. Varelager.....	59
4.1.7. Igangværende arbejder.....	60
4.1.8. Værdipapirer	61
4.1.9. Gæld og passiv poster.....	61
4.1.10. Blandet benyttede aktiver	61
4.2. SKATTEMÆSSIGE VÆRDIER	62
4.2.1 Skattemæssig succession ved skattefri virksomhedsomdannelse	62
4.2.1.1 Skattemæssig succession ved blandede aktiver	63
4.3. DELKONKLUSION	65
5. CASE: VIRKSOMHEDSOMDANNELSE AF L.K. HJEMMESERVICE.....	66
5.1. BESKRIVELSE AF L.K. HJEMMESERVICE.....	66
5.1.1. Forretningsgrundlaget og den historiske udvikling.....	66
5.1.2. Nøgletal for L.K. Hjemmeservice	67
5.2. INDLEDENDE ANALYSE AF L.K. HJEMMESERVICENS GENERELLE FORHOLD	68
5.2.1. Virksomhedens modenhed	68
5.2.2. Analyse af L.K. Hjemmeservices forretningsmæssige forhold.....	69
5.2.2.2. SWOT analyse.....	69
5.2.2.1. Regnskabsmæssig analyse	70
5.2.3. Indehaverens personlige forhold.....	71
5.3. L.K. HJEMMESERVICENS OPFYLDDELSE AF REGLERNE FOR VIRKSOMHEDSOMDANNELSE.....	72
5.4. VÆRDIANSÆTTELSE FOR L.K. HJEMMESERVICE	73
5.4.1 Goodwill	74
5.4.2. Driftsmidler	74
5.4.3 Øvrige aktiver.....	75
5.4.4 Gæld og passiv poster.....	76
5.4.5. Anparternes anskaffelsessum.....	76
5.4.6. Beregnet skattepligtig avance ved senere salg af anparterne.....	76
5.4.7. Skattepligtig avance efter afståelsesprincippet.....	77
5.4.8. Sammenligning af de skattepligtige avancer for de 2 metoder.....	78
5.5. DELKONKLUSION	78
6. KONKLUSION	80
7. PERSPEKTIVERING.....	82
8. LITTERATURHENVISNINGER.....	83
9. BILAGSOVERSIGT	85
BILAG 1: ÅBNINGSBALANCE OG SKATTEMÆSSIGE ANSKAFFELSESSUM ANPARTER L.K. HJEMMESERVICE	85
BILAG 2: GOODWILLBEREGNING L.K. HJEMMESERVICE	86
BILAG 3: SKATTEMÆSSIGE AVANCER PÅ VIRKSOMHEDENS AKTIVER OG PASSIVER.....	88

Indledning

Den danske erhvervsdemografi er præget af mange personligt drevne virksomheder. Mere end halvdelen af alle nystartede virksomheder i Danmark drives som enkeltmandsvirksomheder¹.

Der kan være flere grunde til at starte en virksomhed i personligt regi. Opstart af en personligt drevet virksomhed er relativt enkelt set i forhold til opstart af et selskab. Der er f.eks. intet kapitalkrav ved opstart af en personligt drevet virksomhed. Et andet argument for at opstarte i personligt regi er muligheden for at modregne et eventuelt underskud i indehaverens personlige indkomst. Omvendt er der også en række fordele ved at drive en virksomhed som et selskab, frem for som en personligt drevet virksomhed. En af de mest oplagte fordele er risikobegrænsning på grund af selskabers begrænsede hæftelse.

For en række personligt drevne virksomheder vil det derfor være interessant, at undersøge mulighederne for omdannelse til et selskab. Der kan være flere grunde til ønsket om at omdanne en personligt ejet virksomhed til et selskab. Ønsket om øget risikobegrænsning er oplagt. Men en omdannelse kan også være afledt af et ønske om tilføring af ny kapital, eller i forbindelse med et generationsskifte. Uanset begrundelsen for virksomhedsomdannelse, vil det kræve en analyse af virksomhedens nutidige og fremtidige forhold for at sikre at en eventuel omdannelse sker under optimale vilkår for den pågældende virksomhed og indehaver.

For at kunne vurdere om en omdannelse er fordelagtigt, og i så fald under hvilke forudsætninger, er der en række forhold, som skal afklares. Indehaverens personlige forhold, forhold vedrørende virksomheden, samt lovgivnings- og skattemæssige forhold vil blandt andet være afgørende for valget.

Afhandlingen afdækker således de forskellige forhold og retskilder, som der skal tages stilling til i forbindelse med en virksomhedsomdannelse.

¹ Dansk statistik: www.statistikbanken.dk - opslag erhvervsdemografi

1. Indledning

1.1 Problemformulering

Den store andel af personligt ejet virksomheder i den danske erhvervsdemografi og en formodning om at en del af disse i fremtiden vil forestå en virksomhedsomdannelse, gør det interessant at få belyst følgende forhold:

- *Hvornår er det relevant at omdanne en personligt drevet virksomhed, og hvordan kan omdannelse gennemføres efter reglerne om skattefri og skattepligtig omdannelse?*

For at få svar på ovenstående, vil afhandlingen afklare følgende:

- *Hvilke parametre skal være opfyldt for at en virksomhedsomdannelse er relevant?*
- *Hvilke metoder findes der, og hvilke krav spiller ind på valget af metode?*
- *Hvordan værdiansættes en virksomhed i forbindelse med en omdannelse?*
- *Med afsæt i en case-virksomheden, L.K. Hjemmeservice, hvordan vil ovenstående gøre sig gældende?*

Formålet med afhandlingen er at give en klar og overskuelig gennemgang af emnet virksomhedsomdannelse. Målgruppen er økonomistuderende, folk med regnskabsmæssig baggrund og yngre revisorer med interesse for området.

1.2 Afgrænsning

Følgende emner er ikke belyst i afhandlingen.

- **Øvrige personlige forhold:** Afhandlingen omhandler alene de aktiver og passiver, der er en del af virksomheden. Der ses bort fra indehaverens øvrige personlige forhold. I beregninger sættes disse lig nul i alle beregninger.
- **Udenlandske forhold:** Det antages i afhandlingen, at involverede parter er fuldt skattepligtige til den danske stat efter Kildeskattelovens § 1 eller Selskabsskattelovens § 1. Forhold omkring udenlandske virksomheder mv. er derfor ikke omfattet af afhandlingen.
- **Finansieringsmuligheder:** Afhandlingen indeholder ikke en gennemgang af finansieringsmuligheder i forbindelse med en omdannelse. Ved gennemgang af modeller, og beregninger, afdækkes i hvilken udstrækning der er et finansieringsbehov og

1. Indledning

størrelsen på dette; men hvordan selve finansieringen kan og bør ske ligger uden for rammerne af afhandlingen.

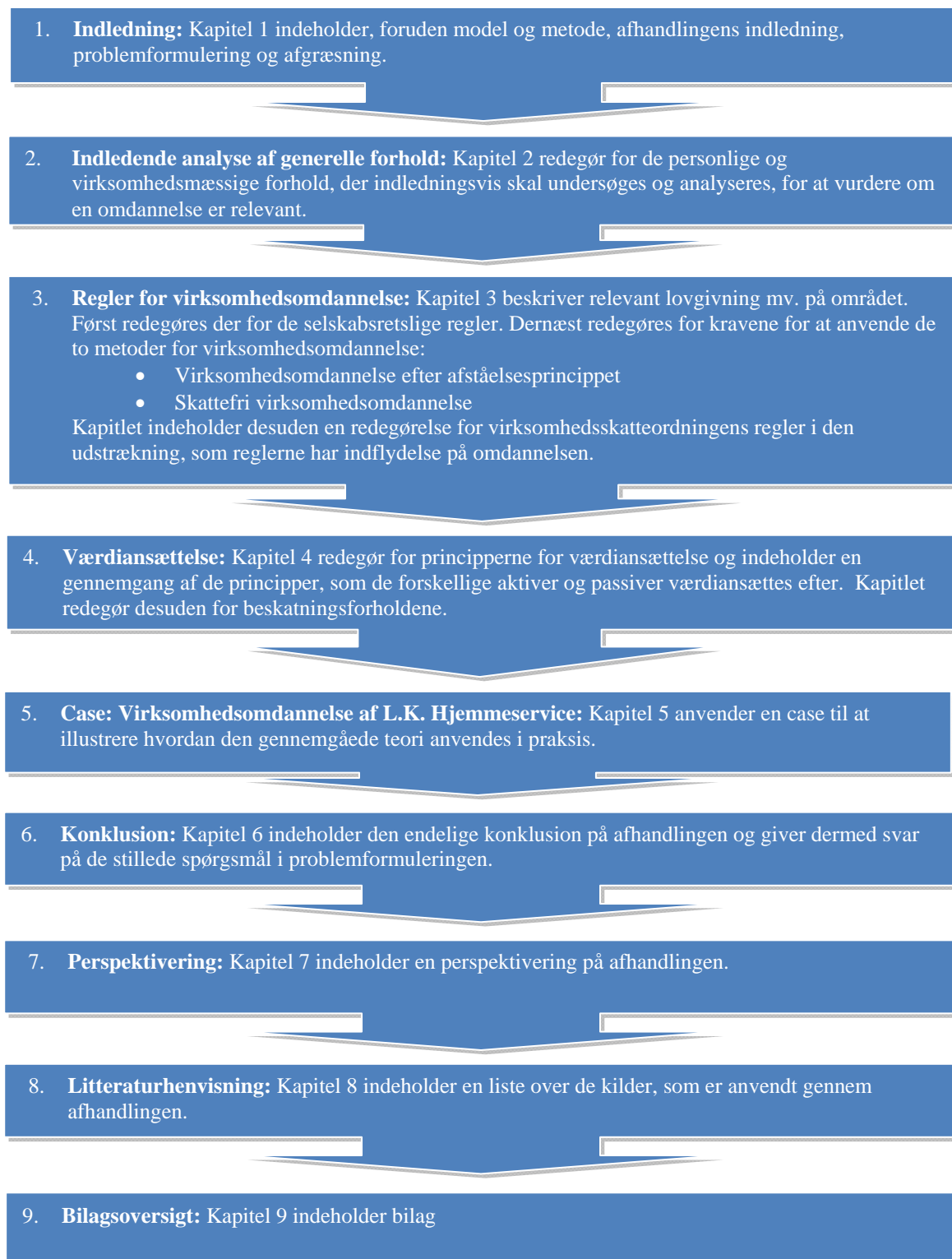
- **Generationskifte:** Omdannelse af en personligt drevet virksomhed kan være begrundet i et fremtidigt salg eller generationskifte af virksomheden. Generationskifte-problemstillingen er ikke afhandlingens hovedproblemstilling. Specifikke forhold omkring dette behandles derfor ikke. I de tilfælde hvor det anses for væsentligt for afhandlingen at inddrage enkelte forhold omkring generationskifteproblematikkerne, er disse dog behandlet.
- **Dødsboer:** Problemstillinger omkring dødsboer behandles ikke i afhandlingen.
- **Start og ophør af virksomheder:** Afhandlingens emne bygger på forudsætning om igangværende virksomhed og fortsat drift. Problemstillinger omkring start og ophør af virksomhed behandles derfor ikke. Herunder problematikker omkring etablering af erhvervsmæssig virksomhed f.eks. hobbyvirksomhed.
- **Omdannelse interessentselskaber m.fl.:** Afhandlingen omhandler omdannelse af personligt drevet virksomhed med én ejer, hvorfor mere specifikke regler ved omdannelse af personligt drevet virksomheder med flere ejer ikke gennemgås.
- **Regnskabsforhold:** En virksomhedsomdannelse kræver udarbejdelse af vurderingsberetning angående anskaffelsessummer mv. Afhandlingen behandler ikke de regnskabs- og revisionsmæssige aspekter heri.
- **Moms:** En virksomhedsomdannelse er som hovedregel momsfrigtaget. Det forudsættes i afhandlingen, at momsfrigtagelsen opretholdes. Specifikke momsregler, som f.eks. momsreguleringsforpligtigelse, er ikke omfattet af afhandlingen.

1.3. Model og metode

Afhandlingen er udarbejdet som en struktureret gennemgang af de relevante problemstillinger og områder, der skal afklares i forbindelse med en virksomhedsomdannelse.

1. Indledning

Teorien for virksomhedsomdannelse, og den aktuelle lovgivning på området, belyses og understøttes afslutningsvist af en case. Nedenstående figur skitserer afhandlingens struktur.

Figur 1. Disposition (egen tilvirkning).

1. Indledning

1.4. Forkortelser

I afhandlingen vil anvendes følgende forkortelser:

ABL	Aktieavancebeskatningsloven
AFL	Afskrivningsloven
APSL	Anpartsselskabsloven
ASL	Aktieselskabsloven
EBL	Ejendomsavancebeskatningsloven
KGL	Kursgevinstloven
KSL	Kildeskatteloven
LL	Ligningsloven
LV	Ligningsvejledningen
PSL	Personskatteloven
SEL	Selskabsskatteloven
VOL	Lov om skattefri virksomhedsomdannelse
VSL	Virksomhedsskatteloven
ÅRL	Årsregnskabsloven

2. Indledende analyse af generelle forhold

En virksomhedsomdannelse er en omstrukturering af en virksomhed fra en personligt drevet virksomhed til et selskab. Men det er ikke i alle tilfælde en god ide at foretage en virksomhedsomdannelse.

I kapitel 2 redegøres for de personlige og forretningsmæssige forhold, som det er relevant at belyse inden videre overvejelser og beregninger for en virksomhedsomdannelse foretages. Afsnit 2.1 tager afsæt i en vurdering af virksomhedens modenhed og redegør for de typiske forretningsmæssige forhold, som gør sig gældende afhængigt af, hvor virksomhedens befinder sig i dens livscyklus. Afsnit 2.2 redegør for de forretningsmæssige forhold, som gør sig gældende for at kunne foretage en vurdering af virksomhedens potentiale for omdannelsen. Vurderingen baseres på en strategiske analyse, der afdækker både interne og eksterne forhold for virksomheden. Afsnit 2.3 redegør for de personlige forhold, som ligeledes gør sig gældende for valg af virksomhedsomdannelse. Personlige forhold dækker over f.eks. personlige hensyn, behov og præferencer hos indehaveren. Afsnit 2.4 opsummerer kapitel 2 i en delkonklusion.

2.1 Virksomhedens modenhed

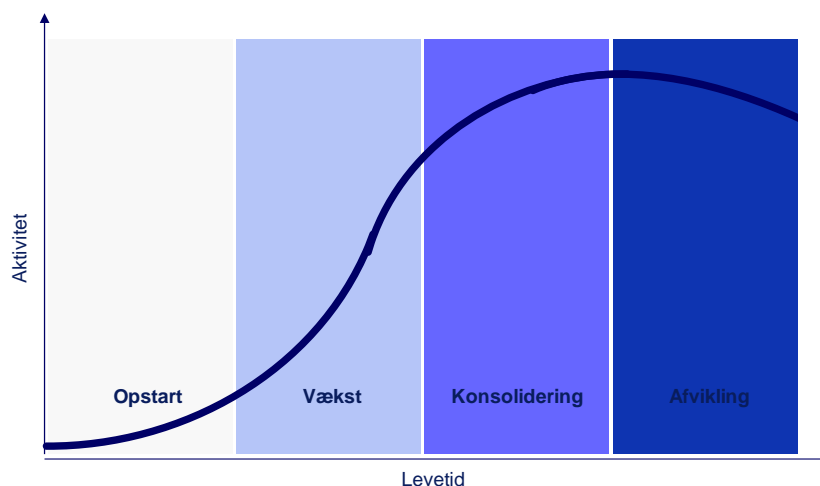
Brugen af livscyklusteorien anvendes til at identificere virksomhedens aktuelle placering i sit udviklingsforløb². En virksomhed gennemløber flere faser i løbet af sin levetid³. Virksomhedens forhold ændrer sig afhængigt af dens modenhed og eksistens. En vurdering af virksomhedens placering i dens livscyklus er derfor første trin til at afklare, hvorvidt det vil være fordelagtigt at omdanne virksomheden. Modenhed er en af flere faktorer, som er med til at sandsynliggøre, om det er fordelagtigt at gennemgå en virksomhedsomdannelse set ud fra virksomhedens mulighed for at tilpasse sig ændringer i marked osv.

² Overvejelser ved generationsskifte af ejerledede virksomheder af statsautoriseret revisor Martin Kristensen, Ernst & Young

³ Innovations- og forandringsledelse, Børsens Forum A/S 2006

2. Indledende analyse af generelle forhold

Figuren nedenfor illustrerer de livscyklusfaser, som virksomheden gennemløber i sin levetid.

Figur 2: Virksomhedens livscyklus (egen tilvirkning⁴)

2.1.1. Opstartsfasen

I opstartsfasen er virksomheden ofte tæt knyttet til indehaveren. Indehaverens motivation stammer typisk fra et stærkt ønske om at realisere en ide og se den vokse⁵.

Det er i opstartsfasen, at virksomhedens idegrundlag, visioner og målsætninger skabes⁶. I nogle tilfælde er idegrundlaget mv. ikke nedfældet skriftligt, men i stedet et produkt af grundlæggerens tanker og vision for virksomheden. Hvis det er tilfældet, er det væsentligt at få nedfældet disse tanker da det alt andet lige er nemmere at forholde sig til nedskrevne fakta. En formalisering af virksomhedens idegrundlag er første skridt på vejen til at blive bevidst om indehaverens og virksomhedens målsætning, og vil være med til at sikre en god rådgivning.

Eksempler på problemstillinger i opstartsfasen, der er vigtige at få afklaret, er:⁷

- Hvad er virksomhedens vision?
- Hvad er dens formål?
- Hvordan ser virksomheden ud?
- Hvordan kan visioner virkeliggøres?

Opstartsfasen er typisk forbundet med et stort ressourceforbrug i form af tid og arbejdsindsats. Dertil kommer store omkostninger til investering af driftsmidler, inventar mv. Det økonomiske

⁴ Inspiration fra "Livscyklus – mennesker, produkter og virksomheder gennemgår en livscyklus, af Bo Folkmann.

⁵ Skal virksomheden og ejerens livscyklus følges ad, af Advizer Virksomhedsmægler, www.advizer.dk

⁶ Virksomhedens faser, Væksthuset Midtjylland, www.100svar.dk

⁷ Virksomhedens faser, Væksthuset Midtjylland, www.100svar.dk

2. Indledende analyse af generelle forhold

resultat vil ofte være relativt lille eller negativt i opstartsfasen på grund af store opstartsomkostninger. Befinder virksomheden sig i opstartsfasen, er det derfor vigtigt af få afklaret økonomiske forhold omkring hæftelse, finansiering af virksomhedens investeringer, indehaverens personlige økonomi og anvendelse af underskud mv.

Når virksomheden drives i personligt regi, er det muligt at fratække virksomhedens underskud i anden personlig indkomst⁸. Dermed reduceres den skat, der skal betales af indehaveren.

Indehaveren har med andre ord, mulighed for at udnytte et eventuelt underskud i virksomheden i egen personlig økonomi. Som udgangspunkt modregnes et eventuelt virksomhedsunderskud i anden personlig indkomst i samme indkomstår⁹. Men skattereglerne tillader desuden, at hvis underskuddet er større, end hvad der kan indeholdes i anden personlig indkomst i indeværende år, kan det overføres til senere indkomstår. Resultatet er, at underskuddet aldrig tabes, men kan udnyttes fuldt ud¹⁰. Viser det sig efter en årrække, at virksomheden ikke er i stand til at generere tilfredsstillende overskud på sigt, har indehaveren stadig mulighed for at udnytte et eventuelt oparbejdet underskud i senere års indkomst. Fradragsretten er personlig i forhold til indehaveren og forsætter uafhængig af virksomhedens fortsatte drift eller ophør. Det er således en klar fordel i forhold til virksomheder der drives som selskaber. Skattereglerne for selskaber tillader kun, at et eventuelt underskud modregnes i senere år overskud. Det betyder, at hvis virksomheden lukkes efter flere års underskud, vil hele underskuddet være tabt¹¹.

Til gengæld er hæftelsesproblematikken for personligt drevet virksomheder en overvejelse, som trækker i modsatte retning. Indehaveren af en personligt drevet virksomhed hæfter personligt for alle virksomhedens forhold. I selskaber er der begrænset hæftelse, hvilket minimerer risikoen, og derfor ses som en fordel¹².

2.1.1.1. Vurdering af modenhedens relevans for en potentiel omdannelse

⁸ PSL § 13

⁹ PSL § 13 stk. 1 pkt. 1 og 2

¹⁰ PSL § 13 stk. 1. Pkt. 3 og 4

¹¹ Valg af selskabsform af Fode, C & Munch, Noe

¹² Valg af selskabsform af Fode, C & Munch, Noe

2. Indledende analyse af generelle forhold

Befinder virksomheden sig i opstartsfasen vil det oftest ikke være relevant at omdanne virksomheden. Det skyldes blandt andet de store omkostninger, som er forbundet med opstart af virksomheden. Dertil kommer det ofte relativt beskedne eller negative resultat, som gør det fordelagtigt at bibeholde virksomheden i personligt regi, da et eventuelt tab kan modregnes i anden personlig indkomst. Det kan dog stadig være en god ide, at få fastlagt indehaverens ønsker og virksomhedens situation på et tidligt stadie, så en potentiel senere omdannelse kan vurderes ud fra et langsigtet perspektiv, til trods for at virksomheden befinder sig i opstartsfasen.

2.1.2. Vækstfasen

I vækstfasen vil der typisk være fokus på at øge virksomhedens aktiviteter indenfor salg, produktion og distribution.

Vækstfasen er udtryk for de år, hvor virksomhedens omsætning begynder at stige, fulgt af højere omkostninger, mere administration, flere ansatte, øget investeringer mv. Sammen med den øgede aktivitet begynder virksomheden typisk at genere overskud, selvom det ofte vil være af beskedne karakter¹³.

I takt med at virksomheden vokser, opleves ofte et behov for, at indehaveren bruger relativt meget tid på administrative opgaver som f.eks. økonomi, regnskab, personaleadministration mm. Det er opgaver, som i nogle tilfælde vil være uden for indehaverens grundlæggende interesse og motivation for at starte virksomheden. Der er derfor en risiko for, at virksomheden bliver lettere uoverskuelig og fremmed for indehaveren i takt med, at den vokser. Ofte vil indehaverens motivation dog bibeholdes grundet den oplevede fremdrift og succes¹⁴.

Vækstfasen medfører typisk en række forandringer både i drift og struktur. Der vil derfor være behov for, at der aktivt tages stilling til virksomhedens fremtid. Og som oftest er der behov for at foretage større eller mindre justeringer til de opstillede målsætninger, som blev defineret i opstartsfasen¹⁵.

Eksempler på problemstillinger i vækstfasen, der er vigtige at få afklaret, er:¹⁶

¹³ Skal virksomheden og ejerens livscyklus følges ad, af Advizer Virksomhedsmægler, www.advizer.dk

¹⁴ Skal virksomheden og ejerens livscyklus følges ad, af Advizer Virksomhedsmægler, www.advizer.dk

¹⁵ Generationsskifte – omstrukturering, af Michael Serup s. 36

¹⁶ Virksomhedens faser, Væksthuset Midtjylland, www.100svar.dk

2. Indledende analyse af generelle forhold

- Skal vi fortsætte med at være en lille virksomhed?
- Ønsker vi at blive større?
- Hvilke styringssystemer har vi, og er de gode nok til vores behov?
- Hvilke kompetencer har vores medarbejdere: Kan de opfylde vores vision, skal vi ansætte nye, eller videreudvikle dem vi har?
- Hvordan er ledelsen gearet til fremtiden: Skal der tilføres nye kræfter på kort eller længere sigt?
- Hvilken ledelsesstil har vi, og er den aktuel fremadrettet?

I vækstfasen ses det ofte, at omverdenen begynder at opfatte virksomheden, som en selvstændig del uafhængig af indehaverens personlige økonomi. Vækstfasen er derfor også tidspunktet, hvor mange begynder at overveje omdannelse af den personlige virksomhed til selskabsform f.eks. pga. risikobegrænsning¹⁷.

En virksomhed i vækstfasen har, modsat en virksomhed i opstartsfasen, lettere ved at få tilført ekstern kapital og finansiering uafhængig af indehaverens personlige økonomi. På det tidspunkt har virksomheden vist sin berettigelse, hvilket bevirker, at eksterne investorer som udgangspunkt primært er interesseret i virksomheden fremtidige driftsindtægter og afkastmuligheder.

Vækstfasen medfører for nogle virksomheder behov for ekstra kapital, da der er omkostninger forbundet med øget vækst. Og i nogle tilfælde vil kapitalbehovet overgå indehaverens egen finansieringsmulighed. I de tilfælde, vil der være en række fordele ved at overgå til selskabsform f.eks.: overgang til begrænset hæftelse, mulighed for langsigtet finansiering med eksterne investorer, etablering af professionel ledelse og eventuel bestyrelse, inddragelse af nye aktionærer/anpartshavere mv.

2.1.2.1. Vurdering af modenhedens relevans for en potentiel omdannelse

Befinder virksomheden sig i vækstfasen, vil det ofte være relevant at overveje en omdannelse. Når en virksomhed begynder at opleve vækst og skabe et fornuftigt overskud, kan det være en fordel at få virksomheden adskilt fra indehaverens private forhold. Forhold omkring økonomi, f.eks. hæftelse eller behov for ekstra tilførsel af kapital, kan være medvirkende til at en omdannelse bliver relevant.

¹⁷ Skattefri virksomhedsomdannelse, af Jan Nygaard og Lars Wøldike, s. 10

2. Indledende analyse af generelle forhold

Desuden kan forhold omkring ledelse og daglig administration være bevæggrunde for en omdannelse, hvor det er ønsket om tilføring af nye kræfter eller fremtidig inddragelse af flere ejere mv. som gør en omdannelse relevant.

2.1.3. Konsolideringsfasen

I konsolideringsfasen er virksomheden blevet moden og driften forløber rutinemæssigt.

Konsolideringsfasen er udtryk for den periode, hvor virksomheden er veletableret både økonomisk og driftsmæssigt. Afkastet i virksomheden vil oftest overstige virksomhedens finansieringsbehov¹⁸.

Det opleves ofte, at omsætningen begynder at dale. Til gengæld stiger overskuddet, idet investeringerne og organisationen er kommet på plads, og omkostningerne er under kontrol. På grund af den oplevede stabilitet i både økonomi og drift vil konsolideringsfasen ofte muliggøre, at der kan trækkes relativt store beløb ud af virksomheden til indehaverens private interesser. Der er i denne fase en fare for, at behovet for nye kunder og vedvarende produktudvikling overses, hvilket øger truslen fra progressive konkurrenter. Virksomheden tjener fortsat penge, men risikerer at blive sårbar, hvis den og dens indehaver udviser for meget passivitet i forhold til fortsat at udvikle sig. Resultatet er, at virksomheden fortsat tjener penge, men bliver stadig mere sårbar¹⁹.

Virksomheden vil i konsolideringsfasen ofte fortsat være meget afhængig af indehaveren.

Indehaveren indsats vil typisk være høj ud fra et ønske om at være med i alt, hvad der foregår. Der er dog en risiko for, at tiden bliver brugt på de forkerte ting. Særligt hvis indehaveren har svært ved at give ansvaret fra sig²⁰.

Eksempler på problemstillinger i konsolideringsfasen, der er vigtige at få afklaret, er:²¹

- Har vi føling med markedets behov?
- Er ledelsesstilen tilpasset vores situation?
- Har vi optimale systemer til kontrol og styring?
- Skal vi forsætte i nuværende rammer, eller skal vi lave specialfunktioner/afdelinger?
- Hvordan kan vi fortsat fremme vækst og motivation?

¹⁸ Skattefri virksomhedsomdannelse, af Jan Nygaard og Lars Wøldike

¹⁹ Skal virksomheden og ejerens livscyklus følges ad, af Advizer Virksomhedsmægler, www.advizer.dk

²⁰ Skal virksomheden og ejerens livscyklus følges ad, af Advizer Virksomhedsmægler, www.advizer.dk

²¹ Virksomhedens faser, Væksthuset Midtjylland, www.100svar.dk

2. Indledende analyse af generelle forhold

- Er vores forretningsområde stadig interessant?
- Har vi de rigtige kunder/leverandører?
- Hvordan klarer vi os i forhold til muligheder og trusler i omverdenen?

En virksomhedsomlægning i konsolideringsfasen kan være begrundet af flere faktorer, f.eks. muligheden for at få tilført virksomheden nye ressourcer, nye kræfter til at videreudvikle virksomheden, opdeling af virksomheden i specialfunktioner, generationsskifte eller adskillelse af investeringskapital fra driften²².

En anden klassisk begrundelse for en omdannelse i konsolideringsfasen er et forestående generationsskifte. At gennemføre et generationsskifte i en virksomhed medfører helt specielle forhold, som skal afklares. Dette er imidlertid et særskilt emne og belyses jf. afgrænsningen ikke i afhandlingen. For yderligere informationer omkring generationsskifte henvises til bogen *Generationsskifte – Omstrukturering af Michael Serup*.

2.1.3.1. Vurdering af modenhedens relevans for en potentiel omdannelse

En virksomhed i konsolideringsfasen er oftest veletableret med relativt store indtjener og værdistigninger i virksomheden. Er dette tilfældet, vil det være med til at gøre omdannelsen dyrere og mere likviditetskrævende, da det opsparede overskud og opnåede avancer på driftsmidler skal realiseres i forbindelse med en omdannelse. En omdannelse kan dog stadig være relevant, da virksomheder i konsolideringsfasen ofte overvejer inddragelse af nye ressourcer, ny ejerstruktur eller et fremtidigt generationsskifte.

2.1.4. Afviklingsfasen

I afviklingsfasen er virksomhedens omsætning, indtjening og udvikling nedadgående. Det kan skyldes flere årsager, f.eks. kundefrafald som følge af ringere service, dårligere sortiment, manglende salgsindsats eller lignende.

²² Skattefri virksomhedsomdannelse, af Jan Nygaard og Lars Wøldike – anfører at omdannelse i konsolideringsfasen ofte ses i sammenhold med andre omstrukturingsforhold eks. etablering af holdingstruktur.

2. Indledende analyse af generelle forhold

Den nedadgående udvikling er ofte sammenfaldende med en af følgende årsager: indehaverens motivation er faldet, tidshorizonten er mere kortsigtet, eller mangel på risikovillighed²³. Resultatet er, at det kan være svært at finde de fornødne kræfter og ressourcer til at få vendt udviklingen.

Eksempler på problemstillinger i afviklingsfasen, der er vigtige at få afklaret, er:²⁴

- Bør vi lukke virksomheden?
- Skal vi forsøge at skabe nyt liv, f.eks. ved at slå os sammen med andre eller tilkøbe nye aktiviteter?
- Skal vi opdele virksomhedens områder?
- Hvad har vi af forpligtigelser over for ansatte, kunder, leverandører mv.?

Afviklingsfasen er udtryk for den periode, hvor virksomhedens aktiviteter er nedadgående, men det er ikke ensbetydende med, at virksomheden står overfor en umiddelbar snarlig afvikling.

Virksomheden har muligvis fortsat masser af kapital som følge af tidligere års indtjening, som gør den i stand til at overleve længe til trods for faldende indtjening og økonomisk resultat.

Hvorvidt en virksomhedsomdannelse i afviklingsfasen er fordelagtig vil afhænge af flere forhold. Hvis virksomheden ikke længere har et berettiget eksistensgrundlag i form af en langsigtet indtjening, er der ikke noget som taler for at skulle omdanne²⁵. I et sådan tilfælde vil indehaveren som oftest være bedre tjent med fortsat at drive virksomheden i personligt regi. Det vejende argument er muligheden for at anvende tidligere års opsparede overskud i et eventuelt fremtidigt underskud i virksomheden, jf. afsnit 2.1.1²⁶. Dette er dog forudsat, at man har anvendt beskatning efter virksomhedsskatteordningen. Udsigten til nedadgående indtjening, og i værste fald underskud, er et centralt forhold, som taler imod en omdannelse i afviklingsfasen. Hvis det fremtidige selskab ikke har udsigter til at tjene penge på sigt, kan det næppe forsvares at bruge penge til etablering af en selskabsstruktur. Dette understreges ved det faktum, at et potentielt underskud oparbejdet i selskabsform vil være tabt ved lukning af selskabet, mens underskud i en personligt drevet virksomhed kan modregnes i anden personlig indkomst.

2.1.4.1. Vurdering af modenhedens relevans for en potentiel omdannelse

²³ Skal virksomheden og ejerens livscyklus følges ad, af Advizer Virksomhedsmægler, www.advizer.dk

²⁴ Virksomhedens faser, Væksthuset Midtjylland, www.100svar.dk

²⁵ Overvejelser ved generationsskifte af ejerledede virksomheder af statsautoriseret revisor Martin Kristensen, Ernst & Young

²⁶ VSL § 13

2. Indledende analyse af generelle forhold

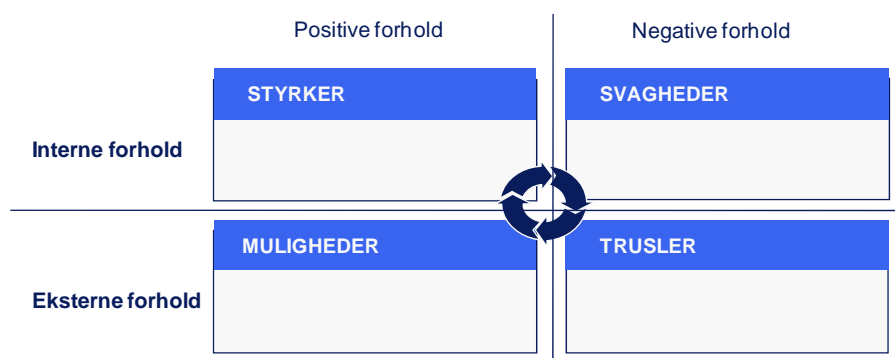
For en virksomhed i afviklingsfasen vil en omdannelse som oftest ikke være relevant. En døende virksomhed har som udgangspunkt ingen fordel i at ligge i et selskab. Hovedsageligt fordi et potentielt underskud ikke kan modregnes efter afviklingen er sket og derfor vil være tabt, den dag virksomheden lukker. Der vil dog være enkelte tilfælde, hvor en omdannelse kan være interessant i afviklingsfasen, f.eks. hvis der er nye ejere, som er interesseret i at indgå i virksomheden. Dette forhold vil dog kun være aktuelt, såfremt det skønnes at virksomheden kan reetableres, således at der på et langsigtet plan, opstartes en ny livscyklus for virksomheden.

2.2 Virksomhedens forretningsmæssige forhold

Efter at have afklaret, hvor virksomheden befinder sig i sin livscyklus og derigennem identificeret de problemstillinger, som virksomheden står overfor, er næste trin at vurdere virksomhedens forretningsmæssige forhold.

En strategisk analyse af virksomhedens forretningsmæssige forhold er afgørende for at vurdere, hvorvidt det vil være relevant at omdanne virksomheden. En strategisk analyse af virksomheden tager afsæt i virksomhedens forretningsgrundlag og forretningsstrategi jf. afsnit 2.1. Dertil skal virksomhedens fremtidige situation analyseres²⁷.

Formålet med den strategiske analyse er at få belyst og vurderet en række interne og eksterne forhold for virksomheden. Forholdene kan både influere positivt og negativt på en virksomhedsomdannelse²⁸. Figuren nedenfor illustrerer rammen for den strategiske analyse.

Figur 3: Strategisk analyse af virksomhedens forhold – egen tilvirkning.²⁹

²⁷ Overvejelser ved generationsskifte af ejerledede virksomheder af statsautoriseret revisor Martin Kristensen, Ernst & Young

²⁸ Generationsskifte – Omstrukturering, af Michael Serup s. 36

²⁹ Philip Kotler: SWOT Analysis

2. Indledende analyse af generelle forhold

2.2.1. Interne forhold

De interne forhold vedrører de faktorer, som virksomheden selv har indflydelse på og deraf mulighed for potentielt at ændre. Hvis forholdet har en positiv effekt, og er med til at styrke virksomheden, defineres det som en styrke. Har forholdet derimod en negativ effekt, anses det som en svaghed for virksomheden.

Eksempler på interne forhold, der er vigtige at få afklaret, er:³⁰

- Er virksomhedens forretningsgrundlag realistisk?
- Er der behov for reguleringer i virksomhedens forretningsstrategi forud for en omdannelse?
- Hvordan passer ledelsesstrategien og ledelsens kompetencer med en eventuel omdannelse?
- Hvordan er medarbejdernes kompetencer set i forhold til en eventuel omdannelse: kan de løfte opgaverne?
- Hvordan er virksomhedens økonomi og fremtidig indtjeningspotentiale?

Der skal ske en vurdering af, hvorvidt virksomhedens forretningsgrundlag og strategi er realistisk, eller om der er behov for reguleringer. Et fornuftigt tilrettelagt forretningsgrundlag og strategi er et vigtigt ledelsesredskab for at sikre, at virksomheden bevæger sig mod den opsatte virksomhedsvision³¹.

Derudover skal der ske en vurdering af den nuværende og fremtidige ledelsesstrategi og ledelsens kompetencer. Analysen bør indeholde en vurdering af, om den nuværende ledelse har de fornødne kompetencer til den ønskede fremtidige udvikling. En vurdering af hvilke kompetencer, der er nødvendige, vil oftest være direkte relateret til virksomhedens modenhed jf. afsnit 2.1. Afhængigt af virksomhedens placering på livscyklussen vil der være forskellige problemstillinger, som skal håndteres af ledelsen.

³⁰ Generationsskifte – omstrukturering, af Michael Serup

³¹ Generationsskifte – omstrukturering, af Michael Serup

2. Indledende analyse af generelle forhold

Foruden ledelsens kompetencer, er det også nødvendigt at vurdere medarbejdernes kompetencer³². Der skal foretages en vurdering af, hvorvidt de nuværende medarbejdere er i stand til at løfte de opgaver og udfordringer, som vil komme i fremtiden. En potentiel omdannelse vil stille forskellige krav til medarbejdernes kompetencer afhængigt af, hvilket modenhedsniveau virksomheden befinder sig på. Det er derfor afgørende at afklare, hvorvidt den nuværende medarbejderskare kan løfte opgaven, og om der er behov for videreuddannelse eller ansættelse af nye medarbejdere med andre færdigheder for at sikre opfyldelse af virksomhedens målsætning.

Ud over de menneskelige relationer og kompetencer er det nødvendigt at analysere virksomhedens økonomi. Analysen skal omfatte en gennemgang af virksomhedens regnskabstal, nøgletalsberegninger og vurderinger af kapitalbeholdning / behov mv. for at vurdere det fremtidige indtjeningspotentiale og de fremtidige muligheder for værdistigning og tab³³.

Den strategiske analyse bør desuden omhandle en vurdering af virksomhedens økonomistyringssystemer for at vurdere, om de er passende for virksomhedens nuværende og fremtidige situation. Væsentlige forhold at belyse er, om systemerne giver mulighed for den variation i registrering og rapporter, som er nødvendig for den løbende økonomistyring og ledelsesinformation, f.eks. rentabelhedsanalyser af de enkelte dele af driften.

Vurdering af de forretningsmæssige og økonomiske forhold i virksomheden er med til at give en identifikation af, om det er relevant at omdanne nu eller om omdannelsen eventuelt først skal ske engang i fremtiden. Der ligger heri en vurdering af, hvorvidt det er fordelagtigt fortsat at bevare den fremtidige indtjening og værdistigning eller tab i en personligt drevet virksomhed, eller om det skal placeres i et selskab. Udgangspunktet er i de fleste tilfælde, at det er fordelagtigt at omdanne til selskab, inden der opstår stor indtjening og værdistigninger, idet man ønsker at disse skal tilfalde selskabet³⁴. Årsagen til dette er bl.a., at store værdistigninger og/eller opsparede overskud i en personligt drevet virksomhed vil have en negativ påvirkning på likviditeten i forbindelse med en omdannelse. For desto større fortjeneste der er opnået i den personligt drevet virksomhed, desto større vil avance ved afståelse og dermed beskattningen blive.

³² Virksomhedens faser, væksthuse Midtjylland

³³ Michael Serup, Generationsskifte – omstrukturering s. 41

³⁴ Michael Serup, Generationsskifte – omstrukturering s. 39

2. Indledende analyse af generelle forhold

2.2.2. Eksterne forhold

De eksterne forhold vedrører de faktorer, som virksomheden ikke selv har indflydelse på og derfor har ringe mulighed for at påvirke og ændre. Det er forhold fra omverden, som potentielt påvirker virksomheden i enten positiv eller negativ retning. Hvis forholdet påvirker virksomheden positivt, defineres det som en mulighed. Har forholdet derimod en negativ påvirkning, anses det for en trussel for virksomheden.

Eksempler på eksterne forhold, der er vigtige at få afklaret, er:³⁵

- Hvilke markedsmekanismer opererer virksomheden i?
- Hvordan er konkurrencesituationen?
- Hvordan er virksomhedens kunde- og leverandørforhold?
- Hvilke lovgivningsmæssige forhold er virksomheden underlagt?

En analyse af de eksterne forhold tager afsæt i en vurdering af det marked, som virksomheden opererer i. Analysen skal omfatte både den nuværende og antaget fremtidige situation. Det er afgørende, at der skabes en forståelse for de markedsmekanismer, som virksomheden er underlagt. I flere tilfælde kan disse være branchespecifikke eller af lovgivningsmæssige karakter. Det skal klarlægges, hvordan virksomheden står i forhold til sine kunder, leverandører og konkurrenter. Det kan blandt andet ske ved at sammenholde konkurrenternes markedsposition i forhold til virksomheden for at belyse, hvor store konkurrenterne er, og hvordan de agerer på markedet.

Analysen skal afspejle de muligheder og trusler, som virksomheden præges af i forhold til omverden, nu og på sigt. En afdækning af trusselmiljøet er med til at vurdere virksomhedens overlevelse på sigt og dermed relevant i forhold til om en omdannelse er relevant³⁶.

2.2.3. *Vurdering af virksomhedens forretningsmæssige forholds relevans for en potentiel omdannelse*

Den strategiske analyse af virksomhedens forretningsmæssige forhold er med til at klarlægge, hvilke udfordringer virksomheden står over for nu og i forbindelse med en potentiel omdannelse. Analysen afdækker de indledende forretningsmæssige og økonomiske forhold i virksomheden og er dermed

³⁵ SWOT analyse, www.startvækst.dk

³⁶ Michael Serup, Generationsskifte – Omstrukturering s. 36

2. Indledende analyse af generelle forhold

en væsentlig parameter for at vurdere, hvorvidt en omdannelse er relevant. Som udgangspunkt vil en virksomhedsomdannelse være relevant ved udsigten til øget indtjening. Omdannelsen skal dog gerne foretages inden der sker en for stor indtjening og værdistigning for at være mest fordelagtig.

2.3 *Indehaverens personlige forhold*

Det sidste element, som er væsentlig at belyse, er indehaverens personlige forhold. For at sikre en succesfuld virksomhedsomdannelse, er det, i tillæg til de faktiske forhold for virksomheden, vigtigt at få afklaret indehaverens ideer, holdninger og præferencer til omdannelsen³⁷. Uden en afdækning af dette risikeres det, at omdannelsen sker på et forkert grundlag og uden at indehaverens mål med omdannelsen opfyldes.

Indehaveren af en personligt drevet virksomhed kan have forskellige grunde til at omdanne virksomheden til et selskab. For nogen er motivationen for en omdannelse en betragtning om, at en virksomhed drevet som selskabsform er mere professionelt end en personligt drevet virksomhed. For andre er det ønsket om tilføring af ekstra kapital, som er bevæggrunden. For andre igen er omdannelsen et led i en virksomhedsoverdragelse eller et generationsskifte. Endeligt er der dem, som af en eller flere årsager ønsker at få adskilt virksomhedens forhold fra deres personlige formue. Osv.. Uanset begrundelsen for indehaverens ønske om at omdanne virksomheden til et selskab, er det vigtigt at få dem afklaret tidligt i processen for at sikre at forventningerne til omdannelsen er realistiske, og at de kan indfries. En personligt drevet virksomhed er, jf. afsnit 2.1, ofte udsprunget af indehaverens ide og et brændende ønsket om at realisere denne ide. Det betyder, at der ofte er mange følelser forbundet med virksomheden, hvor indehaveren opfatter sin virksomhed som sit livsværk og identitet³⁸.

Udover de følelsesmæssige forhold er indehaverens personlige økonomi afgørende for at vurdere om en omdannelse er rentabel. Særligt i relation til fremtidig finansiering og likviditet vil indehaverens personlige økonomi spille ind på muligheden for at finansiere en omdannelse³⁹.

³⁷ Generationsskifte – Omstrukturering, af Michael Serup s. 34

³⁸ Overvejelser ved generationsskifte af ejerledede virksomheder af statsautoriseret revisor Martin Kristensen, Ernst & Young

³⁹ Overvejelser ved generationsskifte af ejerledede virksomheder af statsautoriseret revisor Martin Kristensen, Ernst & Young

2. Indledende analyse af generelle forhold

2.3.1. Vurdering af indehaverens personlige forholds relevans for en potentiel omdannelse

Det er afgørende for omdannelsens succes, at indehaverens personlige forhold er kendt. Dette gør sig gældende for både de økonomiske forhold, men også for de følelsesmæssige forhold, da indehaver og virksomhed ofte er tæt knyttet til hinanden. Det bedste resultat opnås derfor, når der både er en økonomisk gevinst og samtidig et ønske fra indehaveren i forhold til at omdanne virksomheden.

2.4 Delkonklusion

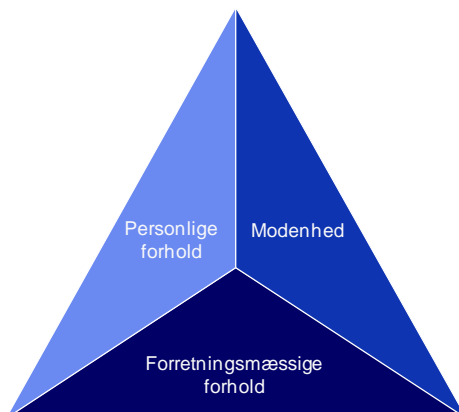
Kapitlet har redegjort for de personlige og forretningsmæssige forhold, som det er relevant at belyse inden videre overvejelser og beregninger for virksomhedsomdannelse foretages. En struktureret analyse af virksomhedens og indehaverens forhold er med til at skabe et bedre overblik over situationen, så det sikres at beslutninger træffes på et objektivt og kvalificeret grundlag.

Afsæt for analysen er en vurdering af, hvor i livscyklussen virksomheden befinder sig for derigennem at afklare, hvilke problemstillinger virksomheden står overfor. Af hensyn til de likviditetsmæssige forhold, der følger af en omdannelse, er det oftest mest relevant at omdanne en virksomhed i vækstfasen. Der vil dog være forhold, som gør, at en omdannelse i nogle tilfælde vil være relevant i andre faser af virksomhedens livscyklus. Uanset hvilken fase virksomheden befinder sig i, er det afgørende at der foretages en strategisk analyse af virksomheden. Formålet med den strategiske analyse er, at vurdere virksomhedens stærke og svage sider samt udefrakommende muligheder og trusler. Det sidste element i analysen af de indledende generelle forhold er indehaverens personlige forhold. Det bedste resultat fremkommer ved udsigten til en økonomisk gevinst samtidig med et ønske om en strukturel omdannelse.

Den strategiske analyse af virksomheden forretningsmæssige forhold sammenholdt med vurderingen af virksomhedens placering på livscykluskurven og indehaverens personlige forhold og præferencer vil tilsammen danne et solidt grundlag for at vurdere, hvorvidt en omdannelse vil være relevant. Og om det vil være relevant at fortsætte med beregningerne på de økonomiske konsekvenser og likviditetsmæssige forhold ved en omdannelse.

Figuren nedenfor opsummerer de tre overordnede forhold, som gør sig gældende for en vurdering af, hvorvidt en omdannelse er relevant.

2. Indledende analyse af generelle forhold

Figur 4: Forholdene som gør sig gældende for om en omdannelse er relevant (Egen tilvirkning)

Om end der er mange forhold, som gør sig gældende, er den overordnet konklusion, at følgende parametre øger sandsynligheden for at en omdannelse vil være relevant:

- **Modenhed:** Virksomheden befinder sig i vækst- eller konsolideringsfasen.
- **Forretningsmæssige forhold:** Virksomheden har udsigt til fortsat rentabel indtjening
- **Personlige forhold:** Oprigtigt ønske om en omdannelse samt udsigt til personlig gevinst.

Hvis konklusionen på den indledende analyse er, at der er potentielle fordele ved en omdannelse, vil næste trin i processen være at foretage en vurdering og beregning af, hvordan omdannelse af virksomheden skal foregå. En omdannelse af en personligt drevet virksomhed kan principielt omdannes efter to forskellige principper: Enten via en skattepligtig omdannelse eller via en skattefri omdannelse. I det efterfølgende kapitel gennemgås de to principper.

3. Regler for virksomhedsomdannelse

Kapitel 3 redegør for reglerne for virksomhedsomdannelse efter afståelsesprincippet og virksomhedsomdannelsesloven. Kapitlet behandler de krav, der stilles for at kunne anvende de respektive regelsæt, herunder hvordan omdannelsen gennemføres og hvilke betingelser, der skal opfyldes.

Afsnit 3.1. redegør for de gældende selskabsretslige regler ved virksomhedsomdannelse. Afsnit 3.2. redegør for omdannelse efter afståelsesprincippet og de betingelser, som skal være opfyldt for at kunne anvende princippet. Afsnit 3.3. redegør for virksomhedsomdannelsesloven og betingelserne for skattefri virksomhedsomdannelse. Afsnit 3.4. opsummerer kapitlet i en delkonklusion.

3.1. Selskabsretslige regler

De selskabsretslige regler er ens for omdannelse efter afståelsesprincippet og efter reglerne om skattefri virksomhedsomdannelse. De selskabsretslige regler vedrørende stiftelse af et aktieselskab eller et anpartsselskab er grundlæggende ens. Reglerne for stiftelse af aktieselskaber fremgår af kapitel 2 i henholdsvis Aktieselskabsloven og Anpartsselskabsloven.

Ideen bag anpartsselskaber er, at det skal være enklere at eje og drive et selskab set i forhold til aktieselskaber. Derfor er der en udpræget grad af aftale- og vedtægtsfrihed mellem deltagerne⁴⁰. Hvis man ønsker, at oprette et aktieselskab frem for et anpartsselskab, er der generelt flere formelle krav, der skal opfyldes. Kravene fremgår af ASL og APSL kapitel 2.

3.1.1. Stiftelse af et selskab

Et aktieselskab anses for stiftet ved afholdelse af den stiftende generalforsamling. Et anpartsselskab anses for stiftet ved underskrift af stiftelsesdokumentet⁴¹. Der skal oprettes et stiftelsesdokument for både et aktieselskab og et anpartsselskab. Dokumentet angiver en række centrale oplysninger om selskabet, blandt andet navn og bopæl på stifterne, og skal underskrives af stifterne for at være gældende⁴². Stiftelsesdokumentet vedhæftes selskabets vedtægter. Vedtægterne er selskabets

⁴⁰ Generationsskifte i erhvervslivet – betænkning nr. 1374, august 1999, kapitel 6

⁴¹ Generationsskifte i erhvervslivet – betænkning nr. 1374, august 1999, kapitel 6

⁴² ASL § 3 og APSL § 4

3. Regler for virksomhedsomdannelse

regelsæt og angiver forhold omkring selskabets erhvervsmæssige virke, herunder hvem, der kan indgå bindende aftaler på selskabets vejende, rettigheder og om stifterne har særlige fordele mv.⁴³ Sker omdannelsen med tilbagevirkende kraft⁴⁴, skal dette fremgå af stiftelsesdokumentet sammen med en angivelse af, at selskabets regnskabsår løber fra skæringstidspunktet⁴⁵. Endeligt skal det fremgå af stiftelsesdokumentet, om kapitalen er tilvejebragt via kontantindskud eller apportindskud.

3.1.1.1. Stiftelse ved apportindskud

En virksomhedsomdannelse betragtes som et apportindskud, hvor aktiver og passiver fra en personligt drevet virksomhed indskydes i et selskab. Når selskabet overtager en bestående virksomhed er det et krav, at vurderingsberetning indeholder åbningsbalance for selskabet⁴⁶.

Hvis et selskab stiftes via apportindskud, er der særlige regler, som skal overholdes⁴⁷. Stiftelse med apportindskud kræver blandt andet udarbejdelse af vurderingsberetning, som skal sikre at apportindskuddet som minimum svarer til anførte værdi. Vurderingsberetningen skal indeholde en beskrivelse af de enkelte indskud og oplysninger om værdiansættelsesmetoden og fremgangsmetoden for vurderingen. Det fastsatte vederlag skal oplyses, og beretningen skal indeholde en erklæring om, at den ansatte værdi mindst svarer til det aftalte vederlag⁴⁸. Selskabsretligt er det tilladt, at aktiverne vurderes lavere end deres reelle værdi, da erklæringen på vurderingsberetningen anfører ”værdien mindst svarer til”.

3.1.1.2. Stiftelse ved kontantindskud

Er selskabet stiftet ved kontantindskud, skal der udarbejdes vurderingsberetning og åbningsbalance, såfremt stifteren af selskabet overdrager aktiver til selskabet indenfor en periode på 24 måneder efter, at stiftelsen er blevet registreret⁴⁹. Overdragelsen skal desuden godkendes på en generalforsamling.

Uanset om omdannelsen sker til et aktieselskab eller et anpartsselskab, er der krav om, at vurderingsberetningen udarbejdes af uvildige sagkyndige vurderingsmænd f.eks. statsautoriserede

⁴³ ASL § 4 og APSL § 5 specificerer kravene til vedtægternes indhold.

⁴⁴ SEL § 4 stk. 4

⁴⁵ Ligningsvejledningen, E.H. 1.4., formforskrifter

⁴⁶ ASL § 6a stk.2

⁴⁷ ASL § 6a og § 6b specificere reglerne for stiftelse ved apportindskud.

⁴⁸ ASL § 6a.

⁴⁹ ASL § 6b

3. Regler for virksomhedsomdannelse

revisorer. Vurderingen skal være aktuel og må maksimalt være 4 uger gammel ved vedtagelse på generalforsamling⁵⁰.

Hvad enten omdannelsen sker til et aktieselskab eller et anpartsselskab er der to metoder, som kan anvendes, såfremt virksomheden lever op til kravene for anvendelse. De to metoder er:

- A. Omdannelse efter afståelsesprincippet – skattepligtig virksomhedsomdannelse
- B. Omdannelse efter virksomhedsomdannelsesloven – skattefri virksomhedsomdannelse

I den følgende redegøres for kravene for omdannelse efter de to metoder.

3.2. Omdannelse efter afståelsesprincippet

En omdannelse efter afståelsesprincippet sidestilles med et salg til 3. mand og er derfor skattepligtig. En omdannelse efter afståelsesprincippet er som udgangspunkt ikke underlagt særlige betingelser, hvis omdannelsen sker med fremadrettet virkning. Sker omdannelsen imidlertid med tilbagevirkende kraft, er der en række krav, som skal opfyldes⁵¹.

Krav, som skal opfyldes, hvis omdannelsen sker med tilbagevirkende kraft:

1. Den omdannede virksomhed skal være en personligt drevet virksomhed
2. Det erhvervende selskab skal være et nystiftet selskab
3. Den afstående part skal modtage samtlige aktier/anparter i det nye selskab
4. Det omdannede selskabs regnskabsår fastsættes ud fra skæringsdatoen
5. Skæringsdatoen skal ligge efter udløbet af den afstået virksomheds sidste indkomstår
6. Fristen for stiftelsen af det nye selskab er maksimalt 6 måneder efter skæringsdatoen
7. Stiftelsesdokumenter skal indgives senest 1 måned fra stiftelsen

I det efterfølgende redegøres for de anførte krav og regler efter afståelse med tilbagevirkende kraft sammenholdt med det almindelige afståelsesprincip. Desuden redegøres for afståelsessum og beskatningstidspunktet.

⁵⁰ ASL § 6a stk.3

⁵¹ SEL § 4 stk. 4

3. Regler for virksomhedsomdannelse

3.2.1. Den omdannede virksomhed skal være en personligt drevet virksomhed

Stort set alle virksomheder kan omdannes efter afståelsesprincippet. Det eneste reelle krav er, at erhvervet kan drives i selskabsform. Man skal dog være opmærksom på problemstillinger omkring rette indkomstmottager etc.⁵² Afståelsesprincippet angiver ingen regler om samlet overdragelse af hele virksomheden med mindre omdannelsen sker med tilbagevirkende kraft.

3.2.1.1. Afståelse med tilbagevirkende kraft

Sker omdannelsen med tilbagevirkende kraft, er det en betingelse, at omdannelse sker fra en personligt drevet virksomhed. Virksomheder med flere indehavere, f.eks. interessentskaber, er også omfattet af denne bestemmelse⁵³.

Det er et indirekte krav, at den omdannende virksomhed er en erhvervsmæssig virksomhed. Derudover er det en betingelse, at hele den samlede virksomhed overdrages. Hvis der er flere virksomheder, er det tilladt at omdanne én eller flere af virksomhederne til et selskab, mens den/de resterende bevares i den personligt drevne virksomhed. Alternativt kan de enkelte virksomheder omdannes til forskellige selskaber⁵⁴.

3.2.2. Det erhvervende selskab skal være et nystiftet selskab

Ved omdannelse efter afståelsesprincippet er der ingen regler for, hvilken selskabsform det erhvervende selskab skal drives i. Indehaveren kan desuden anvende et dansk eller et udenlandsk registreret selskab. Hvis omdannelsen sker fremadrettet, dvs. uden med tilbagevirkende kraft, kan afståelsen (omdannelsen) ske til enten et nystiftet selskab eller et eksisterende selskab. Dette er muligt, da afståelsen i givet fald sidestilles med salg til 3. mand og beskatning derfor sker i forbindelse med afståelsen. Hvis omdannelsen sker med tilbagevirkende kraft er dette dog ikke gældende.

3.2.2.1. Afståelse med tilbagevirkende kraft

Sker omdannelsen med tilbagevirkende kraft, er det en betingelse, at omdannelse sker til et nystiftet selskab. En omdannelse med tilbagevirkende kraft kan derfor ikke ske til et eksisterende selskab.

⁵² Problemstillingen beskrives ikke nærmere her, der henvises til Ligningsvejledningen s.c.1.1.1

⁵³ SEL § 4 stk. 4

⁵⁴ Ligningsvejledningen, E.H. 1.4., betingelser

3. Regler for virksomhedsomdannelse

3.2.3. Den afstående part skal modtage samtlige aktier/anparter i det nye selskab

Ved omdannelse efter afståelsesprincippet er der ingen krav om, at vederlaget skal ske ved modtagelse af anparter/aktier. Det er muligt at anvende andre sammensætninger af betaling som f.eks. gældsbreve, mellemregninger eller lignende.

3.2.3.1. Afståelse med tilbagevirkende kraft

Sker omdannelsen med tilbagevirkende kraft, gælder samme regler. Det forudsætter dog, at den tidligere indehaver modtager samtlige aktier/anparter i det nye selskab. Hvis der er flere indehavere, vederlægges indehaverne aktier/anparter i samme ejerforhold som i den personligt drevet virksomhed.

3.2.4. Det omdannede selskabs første regnskabsår fastsættes ud fra skæringsdatoen

Ved omdannelse efter afståelsesprincippet er perioden for selskabets første regnskabsår valgfri. Perioden skal løbe fra stiftelsesdatoen⁵⁵. Første regnskabsår kan være kortere eller længere end de normale 12 måneder, dog maksimalt 18 måneder⁵⁶.

3.2.4.1. Afståelse med tilbagevirkende kraft

Sker omdannelsen med tilbagevirkende kraft, fastsættes det nystiftede selskabs regnskabsår fra skæringsdatoen i henhold til den udarbejdede åbningsbalance. Derudover kan regnskabsåret vælges frit.

3.2.5. Skæringsdatoen skal ligge efter udløbet af den afstået virksomheds sidste indkomstår

Ved omdannelse efter afståelsesprincippet defineres skæringstidspunktet som den dato, hvor afståelsen finder sted, og rettigheden over aktiverne overgår til selskabet. Det eneste krav er, at datoen ligger efter selskabets stiftelsesdato, da et selskab først kan indgå juridisk bindende aftaler, efter at registreringen er sket⁵⁷.

⁵⁵ Aktieselskabsloven med kommentar, udgave 2007, kommentar 48

⁵⁶ ÅRL § 15

⁵⁷ Generationsskifte i erhvervslivet – betænkning nr. 1374, august 1999, kapitel 6

3. Regler for virksomhedsomdannelse

3.2.5.1. Afståelse med tilbagevirkende kraft

Sker omdannelsen med tilbagevirkende kraft, skal skæringsdatoen ligge efter udløbet af den personligt drevne virksomheds normale indkomst år. Dette er ikke ensbetydende med, at selskabet skal stiftes med samme regnskabsår som den personligt drevne virksomhed⁵⁸. Da de fleste personligt drevne virksomheder anvender kalenderåret som indkomstår, kan skæringsdatoen tidligt være 1.1.20xx.

3.2.6. Fristen for stiftelsen af det nye selskab er maksimalt 6 måneder efter skæringsdatoen

Ved omdannelse efter afståelsesprincippet er der ingen frist for omdannelsen. Aktiverne anses for afstået, når endelig aftale herom er foretaget.

3.2.6.1. Afståelse med tilbagevirkende kraft

Sker omdannelsen med tilbagevirkende kraft, skal selskabet stiftes senest 6 måneder efter den valgte skæringsdato jf. selskabsskatteloven⁵⁹.

3.2.7. Stiftelsesdokumenter skal indgives senest 1 måned efter stiftelse

Ved omdannelse efter afståelsesprincippet er der ingen regler i forhold til indsendelsesfrist udover, at de almindelige selskabsretslige regler omkring stiftelse af selskab overholdes⁶⁰.

3.2.7.1. Afståelse med tilbagevirkende kraft

Sker omdannelsen med tilbagevirkende kraft, er det et krav, at genpart af de selskabsretslige dokumenter er indsendt til myndighederne senest 1 måned efter, at omdannelsen har fundet sted, dvs. 1 måned fra stiftelsestidspunktet⁶¹.

⁵⁸ Generationsskifte, Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen s. 68. Er skæringsdatoen for åbningsbalancen den 1.4., skal selskabet senest være stiftet den 30.9

⁵⁹ SEL § 4 stk. 4

⁶⁰ ASL § 11.

⁶¹ ASL § 6c stk. 5.

3. Regler for virksomhedsomdannelse

3.2.8. Afståelsessummer og beskatningstidspunkt

Ved omdannelse efter afståelsesprincippet sker overdragelsen på grundlag af handelsværdier. Det er handelsværdierne på omdannelsestidspunktet, der skal indgå i selskabets åbningsbalance. Også indehaverens afståelsessummer vil svare til handelsværdien på omdannelsestidspunktet.

Indehaveren beskattes af virksomhedens indtægter modregnet fradrag for virksomhedsrelaterede udgifter frem til stiftelsestidspunktet / overtagelsestidspunktet.⁶²

3.2.8.1. Afståelse med tilbagevirkende kraft

Sker omdannelsen med tilbagevirkende kraft, skal værdien af aktiver og passiver på skæringstidspunktet anvendes i åbningsbalancen⁶³. Det erhvervende selskabs anskaffelsessum vil derfor svare til handelsværdier på skæringstidspunktet. Det er også handelsværdierne på skæringstidspunktet, der lægges til grund for beregning af indehaverens afståelsessum.

Beskatningstidspunktet flyttes fra stiftelsestidspunktet til skæringsdatoen, når der omdannes med tilbagevirkende kraft. Indtægter og omkostninger, der er afholdt af den personligt drevet virksomhed i perioden fra skæringsdatoen til stiftelsen skal derfor beskattes i selskabet⁶⁴.

Det er kun beskatningstidspunktet for virksomhedens aktiver og passiver, der ændres. Omdannelse med tilbagevirkende kraft har ingen indflydelse på de selskabsretslige regler⁶⁵.

Indehaveren anses derfor skattemæssigt for at have erhvervet aktierne/anparterne i selskabet på tidspunktet for stiftelsen af selskabet, uanset at skæringstidspunktet er et andet.

Ved omdannelse efter afståelsesprincippet udløses der en beskatning uanset om omdannelsen sker med tilbagevirkende kraft eller ej. Dette kan i sig selv være en afgørende forretningsmæssig begrundelse for ikke at gennemføre en virksomhedsomdannelse efter afståelsesprincippet. Som alternativ til afståelsesprincippet, kan omdannelsen ske ud fra loven om skattefri virksomhedsomdannelse.

⁶² Generationsskifte, Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen, s 64

⁶³ SEL § 4 stk. 4

⁶⁴ EL § 4 stk.4

⁶⁵ Generationsskifte, Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen, s 65.

3. Regler for virksomhedsomdannelse

3.3. Skattefri virksomhedsomdannelse

Skattefri virksomhedsomdannelse er et alternativ til afståelsesprincippet. Reglerne i VOL bevirker, at virksomhedsomdannelsen kan ske uden beskatning i forbindelse med omdannelsen. Anvendelse af VOL medfører at fortjeneste og tab på virksomhedens aktiver og passiver ikke indgår i ejerens skattepligtige indkomst⁶⁶. Skattebetalingen elimineres ikke, men udskydes indtil tidspunktet for salg af aktierne/anparterne eller selskabets ophør. Hvis omdannelsen skal ske jf. VOL er der en række krav, der gør sig gældende.

Krav, som skal opfyldes, hvis omdannelsen sker ud fra lov om skattefri virksomhedsomdannelse:

1. Den omdannede virksomhed skal være en personligt drevet virksomhed
2. Indehaveren af den omdannede virksomhed skal være fuldt skattepligtig til Danmark
3. Hele den bestående virksomhed skal overdrages
4. Det erhvervende selskab skal være registreret i Danmark og være enten et nystiftet selskab eller et jomfrueligt skuffeselskab
5. Den afstående part skal modtage samtlige aktier/anparter i det nye selskab
6. Aktiens/anpartens pålydende skal svare til den samlede aktie- eller anpartskapital
7. Aktiernes/anparternes anskaffelsessum må ikke være negativ
8. Omdannelsesdatoen er den dag, der følger efter status for sidste regnskabsår
9. Selskabets første regnskabsperiode løber fra omdannelsesdatoen og udgør 12 måneder
10. Fristen for omdannelsen er maksimalt 6 måneder efter skæringsdatoen
11. Stiftelsesdokumenter skal indgives senest 1 måned fra stiftelsen
12. Der skal hensættes udskudt skat i åbningsbalancen

I det efterfølgende redegøres for de anførte krav og reglerne for skattefri virksomhedsomdannelse. Desuden redegøres for de særlige krav såfremt indehaveren har anvendt virksomhedsskattelovens regler i året før omdannelsen. Endeligt redegøres der for afståelsessum og beskatningstidspunktet.

3.3.1. Den omdannede virksomhed skal være en personligt drevet virksomhed

Første krav for at kunne anvende reglerne om skattefri virksomhedsomdannelse er, at virksomheden, som skal omdannes, er en personligt drevet virksomhed⁶⁷. Under betegnelsen

⁶⁶ VOL § 4 stk. 1

⁶⁷ VOL § 1 stk. 1, 1 pkt

3. Regler for virksomhedsomdannelse

personligt drevet virksomheder hører foruden enkeltmandsvirksomhed også dødsbo og i et vist omfang virksomheder, som drives af flere i forening f.eks. et interessentselskab⁶⁸.

Ifølge VOL § 1 stk. 3, må en virksomhed ikke være omfattet af PSL § 4 stk. 1 nr. 10 og 12, hvis der skal omdannes skattefrit. PSL § 4 stk. 1 nr. 10 omhandler den klassisk form for anpartsvirksomhed, hvor der er flere end 10 ejere, og den skattepligtige ikke deltager i virksomhedens drift i væsentligt omfang. I modsætning til nr. 10 er PSL § 4 stk. 1 nr. 12 ikke afgrænset af antal deltager.

Bestemmelsen omhandler indkomst fra udlejning af afskrivningsberettigede driftsmidler og skibe, hvor den skattepligtige ikke deltager i virksomhedens drift i væsentligt omfang. Deltagelse i virksomhedens drifts er et krav om mere end 50 timers arbejdsindsats om måneden⁶⁹.

3.3.1.1. Personligt drevet virksomhed med flere indehavere

For at VOL kan anvendes ved personligt drevet virksomhed med flere indehavere, kræves det at alle interessenter er fysiske personer⁷⁰. Er en eller flere af deltagerne juridiske personer, vil interessentskabet være udelukket for at kunne anvende VOL⁷¹.

Kommanditselskaber og Interessentselskaber kan omdanne efter VOL, hvis de opfylder betingelserne i loven, herunder de særlige betingelser i VOL § 2 stk. 2, hvoraf det fremgår, at anvendelsen er betinget af følgende:

- i. *Alle ejerne anvender reglerne i VOL.*
 - Det kræver, at alle deltagerne skal opfylde kravene til omdannelse VOL.
- ii. *Alle ejerne tidligere har anvendt samme regnskabsperiode.*
 - Det kræver, at den omhandlende regnskabsperiode er lig den regnskabsperiode, der følger umiddelbart året før omdannelsen⁷².
- iii. *Alle ejerne vederlægges i henhold til deres andele i den personligt ejede virksomhed jf. pkt. 1.*
 - Det kræver, at et interessentskab der ejes 50/50, skal vederlægges med 50 % aktier/anparter til hver af de to interessenter.

⁶⁸ LV. E.H.2. Anvendelsesområdet for virksomhedsskatteloven

⁶⁹ Skattefri virksomhedsomdannelse, af advokat (H) Bent Ramskov

⁷⁰ VOL § 1 stk. 1, 1 pkt.

⁷¹ Dette synspunkt er bekræftet af skatteministeren i forbindelse med lovændringen i 1999

⁷² Skattefri virksomhedsomdannelse, af advokat (H) Bent Ramskov

3. Regler for virksomhedsomdannelse

I tillæg til ovenstående betingelser er der krav til den enkelte interessents kapitalkonto, der skal svare til forholdet mellem interessenternes ejerandele⁷³. Den betingelse kan have konsekvenser, hvis der foreligger en negativ indskudskonto eller udligning af negativ anskaffelsessum. Hvis en af interessenterne har en negativ indskudskonto, som skal udlignes, vil medinteressenterne være nødsaget til at indskyde et tilsvarende beløb. Begrundelsen er, at interessenterne skal indskyde lige meget i det nye selskab for at opnå ligeligt forhold mellem indskud og vederlag⁷⁴. Jf. afgrænsningen i afsnit 1.2. er problemstillingerne omkring interessentselskaber ikke en del af nærværende afhandling. For yderligere informationer omkring dette henvises til bogen Skattefri Virksomhedsomdannelse af Jan Nygaard og Lars Wøldike.

3.3.1.2. Den omdannede virksomhed skal være en erhvervsmæssig virksomhed

Som ved anvendelse af afståelsesprincippet er det et overordnet krav, at det pågældende erhverv i en personligt drevet virksomhed kan videreføres i selskabsregi. Betegnelsen ”personligt drevet virksomhed” indeholder et krav om, at det overtagne skal være en erhvervsmæssig virksomhed.

På baggrund af en udtalelse fra skatteministeren i forbindelse med lovændringen i 1999, antages det, at begrebet ”erhvervsmæssig virksomhed” i VOL § 1 stk. 1’s forstand, først og fremmest udredes af praksis vedrørende virksomhedsomdannelsesloven. Der kan derfor ikke umiddelbart drages paralleller til praksis vedrørende begrebet i relation til andre skattelove⁷⁵.

I begrebet personlig drevet virksomhed ligger endvidere, at der skal være tale om en hel virksomhed. Derfor kan et indskud af et enkelt eller få aktiver give anledning til diskussion om, hvorvidt det/de udgør en erhvervsmæssig virksomhed⁷⁶. Som eksempel er det fastslået, at udlejning af fast ejendom udgør en virksomhed i sig selv. Til gengæld betragtes en entreprisekontrakt ikke som en virksomhed, men udgør i stedet et enkelt aktiv, og kan derfor ikke omdannes i henhold til VOL⁷⁷. Væsentlige faktorer, som har indflydelse på afgørelsen af, om der er tale om en erhvervsmæssig virksomhed, er aktivets reel værdi, og om der er tale om et fysisk eller ikke-fysisk

⁷³ Skattefri virksomhedsomdannelse, af advokat (H) Bent Ramskov. ”Betingelse fremgår ikke direkte af lov om skattefri virksomhedsomdannelse, men er udtrykkeligt forudsat, bl.a. i cirkulære nr. 207 af 23. December 1999, punkt 3,8”

⁷⁴ Skattefri virksomhedsomdannelse, af advokat (H) Bent Ramskov

⁷⁵ Generationsskifte af Søren Halling-Overgaard og Birgitte Sølvkær Olesen, S. 73

⁷⁶ Skattefri virksomhedsomdannelse, af advokat (H) Bent Ramskov

⁷⁷ Skattefri virksomhedsomdannelse, af advokat (H) Bent Ramskov

3. Regler for virksomhedsomdannelse

aktiv⁷⁸. Hvorvidt den omdannede virksomhed eller enkelte aktiver anses for en erhvervmæssig virksomhed beror derfor på en individuel vurdering. Men skal ses i sammenhæng med kravet om, at det skal være en hel virksomhed, der omdannes⁷⁹.

Udover kravet om at det indskudte skal være erhvervmæssig virksomhed, er det et krav, at den pågældende virksomhed er igangværende. Dvs. virksomheden skal eksistere på omdannelsestidspunktet (stiftelsestidspunktet)⁸⁰.

3.3.2. Indehaveren af den omdannede virksomhed skal være fuldt skattepligtig til Danmark

For at kunne omdanne jf. VOL er det en forudsætning, at indehaveren af den personligt drevne virksomhed er fuld skattepligtig til Danmark på omdannelsestidspunktet⁸¹. Hvis indehaveren er underlagt en dobbeltbeskatningsoverenskomst, er det et krav, at Danmark betragtes som domicilland⁸². Grunden til dette er de i virksomhedsomdannelseslovens indbyggede regler om skattemæssig succession, hvor den latente skat på omdannelsestidspunktet udskydes til senere beskatning. Betingelsen, om at virksomhedens indehaver skal være fuldt skattepligtig til Danmark, sikrer, at beskatningen sker på et senere tidspunkt. Enten ved aktiernes afståelse eller ved fraflytningsbeskatning, hvor aktier anses for afstået på fraflytningstidspunktet, hvoraf beskatning udløses⁸³.

3.3.3. Hele den bestående virksomhed skal overdrages

Det er et krav, at alle aktiver og passiver i virksomheden omdannes⁸⁴. Dvs. hele den bestående virksomhed skal omdannes. Sammen med kravet om erhvervmæssig virksomhed hindres det at der omdannes enkelte aktiver eller udholdes enkelte aktiver af virksomheden.

Der skal foretages en vurdering af hvilke erhvervmæssige aktiver og passiver, der vedrører virksomheden. Til det formål tages der udgangspunkt i tidligere regnskaber og indkomstopgørelser

⁷⁸ Generationsskifte af Søren Halling-Overgaard og Birgitte Sølvkær Olesen, S. 75

⁷⁹ VOL § 2, stk. 1 nr. 2

⁸⁰ Skattefri virksomhedsomdannelse, af advokat (H) Bent Ramskov

⁸¹ VOL § 2, stk. 1, nr. 1, KSL § 1, og/eller dødsbøbeskatningslovens § 1 stk. 2

⁸² VOL § 2 stk. 1 nr. 1.

⁸³ ABL § 38 og 39

⁸⁴ VOL § 2 stk. 2, nr. 2

3. Regler for virksomhedsomdannelse

for virksomheden.⁸⁵ Man skal være opmærksom på problemstillingen omkring blandet benyttede aktiver jf. afsnit 3.3.13.1.

Hvis den omdannede virksomhed er omfattet af virksomhedsskatteordningen, kan der være tilfælde, hvor aktiver ikke kan henføres under denne ordning, og derfor har ligget i personligt regi. Det gælder f.eks. aktier, der er tilknyttede til den erhvervsmæssige virksomhed, men ifølge VSL § 1 ikke kan indgå i virksomhedsskatteordningen⁸⁶. Et eksempel på sådanne aktier er

brancheorienterede aktier, der tildeler virksomheden fordele f.eks. reklame eller indkøbsfællesskab

⁸⁷ I sådanne tilfælde skal aktierne overdrages til selskabet i forbindelse med omdannelsen

3.3.4. Det erhvervende selskab skal være registreret i Danmark og være enten et nystiftet selskab eller et jomfrueligt skuffeselskab

I modsætning til omdannelse ved afståelsesprincippet, stiller VOL krav om, at der omdannes til et selskab, der er registreret i Danmark. VOL giver mulighed for at omdanne til enten et nyoprettet selskab eller et eksisterende selskab⁸⁸. Omdannelse til et nyoprettet selskab er relativt enkelt. Der skal blot tages hensyn til de almindelige gældende selskabsregler i henhold til anpartsselskabsloven eller aktieselskabsloven, vedrørende stiftelse af selskab med apportindskud jf. afsnit 3.1.

Omdannes der i stedet til et eksisterende selskab er der en række betingelser, som skal opfyldes:⁸⁹

- I. *Selskabet skal være stiftet senest på omdannelsesdato*
 - Dvs. hvis omdannelsen gennemføres den 15.04.2010 med omdannelsesdato per 01.01.2010, er det et krav, at det eksisterende selskab er stiftet senest den 01.01.2010.
- II. *Selskabet har forud for tidspunktet for omdannelsen ikke drevet erhvervsmæssig virksomhed.*
 - Det er hvad, der betegnes som ”et jomfrueligt skuffeselskab”. Reglen er indsat for at undgå spekulation og misbrug af loven f.eks. med hensyn til henstående uudnyttede underskud.

⁸⁵ Skattefri virksomhedsomdannelse, af Jan Nygaard og Lars Wøldike s. 26

⁸⁶ Ligningsvejledningen, E.H.2.1.2.

⁸⁷ Skattefri virksomhedsomdannelse, af advokat (H) Bent Ramskov

⁸⁸ VOL § 1, stk. 1 og 2

⁸⁹ VOL § 1, stk. 2

3. Regler for virksomhedsomdannelse

III. *Selskabets egenkapital har henstået som et ubehæftet kontant indestående i et pengeinstitut siden stiftelsesdatoen.*

- Bestemmelsen sikrer, at egenkapitalen ikke har været udsat for risiko af nogen art før omdannelsestidspunktet⁹⁰.

3.3.5. Den afstående part skal modtage samtlige aktier/anparter i det nye selskab

Vederlaget for virksomheden skal ydes i form af anparter eller aktier⁹¹. Betingelsen er indsat for at hindre muligheden for stiftertilgodehavende i forbindelse med en skattefri virksomhedsomdannelse. Det var frem til lovændringen i 1999 muligt at omdanne skattefrit, så op til 25 procent af vederlaget blev ydet som et stiftertilgodehavende i virksomheden. Tilgodehavendet kunne efter omdannelsen hæves uden beskatning⁹².

Hvis der omdannes til et jomfrueligt skuffeselskab kan værdien af anparterne eller aktierne i et bestående selskab forøges som følge af omdannelsen⁹³. Ved omdannelse til et jomfrueligt skuffeselskab udstedes der ikke anparter eller aktier i forbindelse med omdannelsen da anskaffelse af anparter/aktier i selskabet er foretaget tidligere. Vederlaget for virksomheden anses derfor for ydet i form af den øgede værdi i selskabet, der opstår ved omdannelsen⁹⁴.

3.3.6. Aktiens/anpartens pålydende skal svare til den samlede aktie- eller anpartskapital

Pålydende af de anparter eller aktier, der ydes som vederlag for virksomheden, skal svare til den samlede anparts- eller aktiekapital⁹⁵. Der er ingen hindring for, at omdannelsen kan ske til overkurs. Bestemmelsen er indsat i virksomhedsomdannelsesloven for at hindre, at der sker en forskydning af formuegodet. Skattefri virksomhedsomdannelse kan derfor ikke anvendes til at optage nye medejere i en personligt drevet virksomhed. Der er imidlertid mulighed for at optage nye medejere i virksomheden via f.eks. kapitalforhøjelse efter omdannelsen er foretaget⁹⁶.

⁹⁰ Generationsskifte af Søren Halling-Overgaard og Birgitte Sølvkær Olesen, s. 77

⁹¹ VOL § 1 stk. 2, nr. 3

⁹² Generationsskifte – Omstruktureringer, af Michael Serup s. 455

⁹³ VOL § 1 stk. 2 nr. 3

⁹⁴ Skattefri virksomhedsomdannelse, af Jan Nygaard og Lars Wøldike s. 28

⁹⁵ VOL § 2 stk. 1 nr. 4

⁹⁶ Skattefri virksomhedsomdannelse, af advokat (H) Bent Ramskov - Området behandles ikke yderligere, da det falder udenfor opgavens afgrænsning.

3. Regler for virksomhedsomdannelse

Hvis indehaveren af den personligt drevet virksomhed ønsker mellemregningskontoen og beløb hensat til senere hævning indeholdt i omdannelsen, vil egenkapitalen være det tilsvarende større end det beregnede vederlag⁹⁷

3.3.7. Aktiernes/anparternes anskaffelsessum må ikke være negativ

Aktiernes eller anparternes anskaffelsessum ikke må være negativ⁹⁸. Anparterne og aktiernes anskaffelsessum skal opgøres til kontantomregnet handelsværdi med fradrag af den skattepligtige fortjeneste, der ville være opnået i forbindelse med et salg⁹⁹. Kapitel 4 omhandlende værdiansættelse redegør for reglerne om opgørelse af de enkelte aktier og passiveres markedsværdi.

Den anførte opgørelse kan resultere i negative anskaffelsessummer. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis der er foretaget større afskrivninger på virksomhedens aktiver end de reelle afskrivninger i forhold til aktivernes handelsværdi. Aktiverne vil derved have en større værdi i handelsværdi end de opgjorte værdier ifølge virksomhedens skatteregnskab. Der skal derfor beregnes fortjeneste af genvundne afskrivninger i forbindelse med omdannelsen.

Hvis indehaveren af en personligt drevet virksomhed har anvendt virksomhedsskatteordning i året forud for omdannelsen, kan reglerne i VOL anvendes selv om der beregnes en negativ anskaffelsessum på aktierne/anparterne¹⁰⁰. Har indehaveren flere virksomheder er det dog et krav, at alle virksomhederne omdannes, for lovens regler kan anvendes på trods af en negativ anskaffelsessum.

⁹⁷ VOL § 1 stk. 2, 5 pkt.

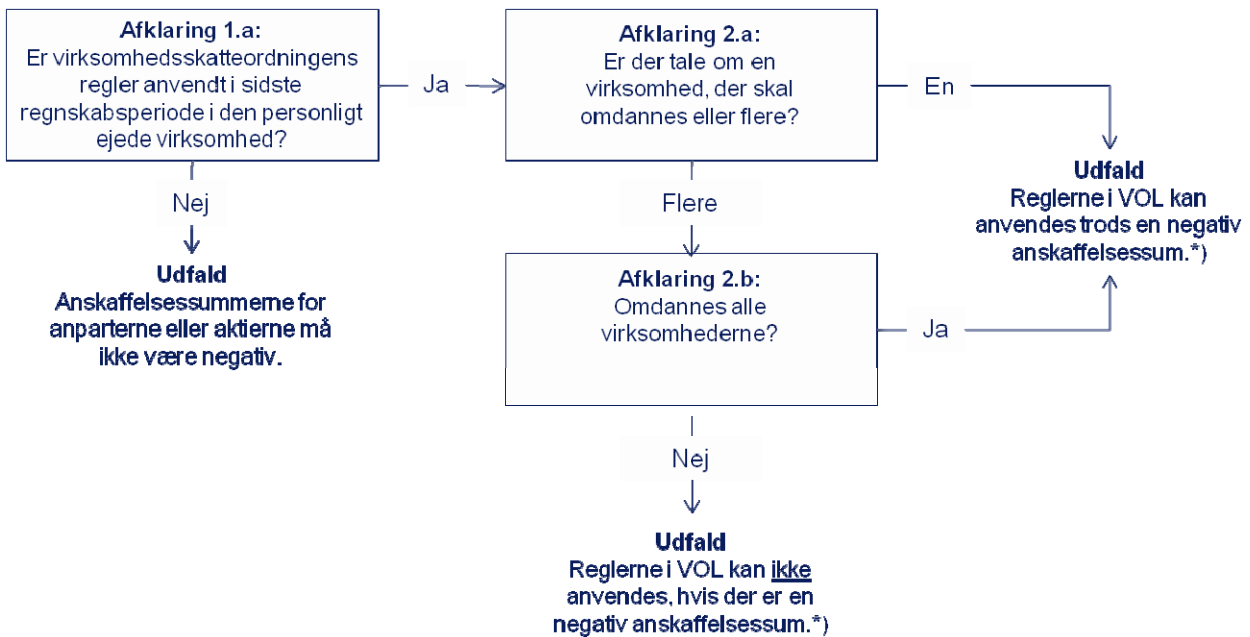
⁹⁸ VOL § 2 stk. 1, nr. 5

⁹⁹ VOL § 4, stk. 2 og 3

¹⁰⁰ VOL § 2 stk. 2 nr. 5, 2 pkt

3. Regler for virksomhedsomdannelse

Ovenstående kan opsummeres ved hjælp af nedenstående figur.

*) Man skal fortsat være opmærksom på kravet om negativ indskudskonto

Figur 5: Hvornår aktiernes/anparternes anskaffelsessum må være negativ (Egen tilvirkning)

Figuren ovenfor illustrerer, at der er forskellige udfald afhængig af, hvilke forhold, der er opfyldt. Hvis den personligt drevne virksomhed har anvendt VSO's regler i året før omdannelsen, skal det afklares, hvorvidt der er flere eller kun en virksomhed. Er der kun er en virksomhed, kan der omdannes til trods for en negativ anskaffelsessum. Er der flere virksomheder, skal det afklares om alle virksomheder omdannes. Hvis alle virksomhederne omdannes, kan dette ske trods negativ anskaffelsessum. Hvis ikke alle virksomhederne omdannes, kan VOL ikke anvendes hvis der er en negativ anskaffelsessum.

Der er dog en undtagelse hertil. Indgår der, under virksomhedsskatteordningen, anpartsvirksomhed i henhold til PSL § 4 stk. 1 nr. 10 og 12, skal denne aktivitet ikke medoverdrages, uanset at anskaffelsessummen bliver negativ og krav om omdannelse af samtlige virksomheder fremkommer jf. VOL § 2 stk. 1 nr. 5. Det betyder at VOL § 1 stk. 3 går forud for VOL § 2 stk. 1 nr. 5¹⁰¹.

¹⁰¹ Skattefri virksomhedsomdannelse, af advokat (H) Bent Ramskov

3. Regler for virksomhedsomdannelse

Når det vurderes om anparternes eller aktiernes anskaffelsessum er negativ, skal der tages udgangspunkt i anskaffelsessummen før modregning af saldo for konto for opsparet overskud¹⁰².

Har indehaveren i året anvendt virksomhedsskattelovens regler, må indskudskontoen ikke være negativ på omdannelsesdatoen¹⁰³ jf. afsnit 3.3.13.6.

3.3.8. Omdannelsesdatoen er den dag, der følger efter status for sidste regnskabsår

Omdannelsesdatoen skal svare til den dato, der følger efter statusdatoen for sidste årsregnskab i den personligt drevne virksomhed¹⁰⁴. Datoen for en skattefri virksomhedsomdannelse ligger således fast og kan kun ske på én dato om året¹⁰⁵.

3.3.9. Selskabets første regnskabsperiode løber fra omdannelsesdatoen og udgør 12 måneder

Selskabets første regnskabsår defineres ud fra omdannelsesdatoen og udgør 12 måneder¹⁰⁶. Til hovedreglen om et 12 måneders regnskabsår er der to undtagelser:

- I. *Ved anvendelse af et jomfrueligt skuffeselskab*
 - Her vil regnskabsåret løbe fra stiftelsen, når regnskabsperioden slutter 12 måneder efter omdannelsesdatoen og perioden ikke overstiger 18 måneder.
- II. *Særlig tilladelse fra told og skattemyndighederne*
 - I særlige tilfælde kan Ligningsrådet tillade at første regnskabsår omfatter en anden periode end 12 måneder¹⁰⁷.

3.3.10. Fristen for omdannelsen er maksimalt 6 måneder efter skæringsdatoen

En omdannelse efter virksomhedsomdannelsesloven kan ske med tilbagevirkende kraft på op til 6 måneder. Virksomheden anses i skattemæssig henseende for overdraget på omdannelsesdatoen. De aktiver og passiver, som var til stede på omdannelsesdatoen indgår i åbningsbalance.

¹⁰² Ligningsvejledningen E.H. 2.1.5. Indskudskontoen

¹⁰³ Skattefri virksomhedsomdannelse, af Jan Nygaard og Lars Wøldike s, 30

¹⁰⁴ VOL § 3, stk. 1

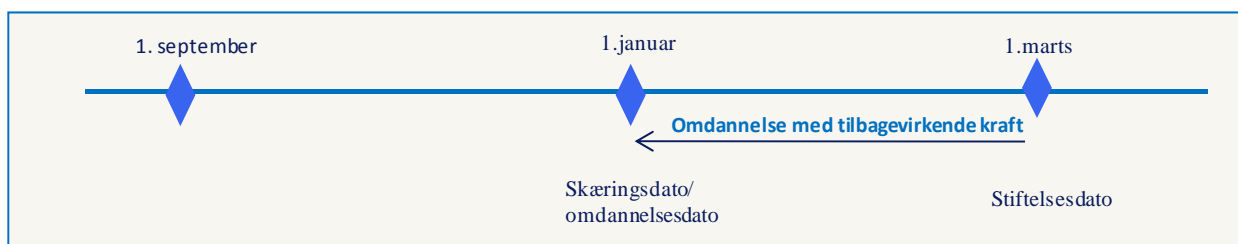
¹⁰⁵ Skattefri virksomhedsomdannelse, af advokat (H) Bent Ramskov

¹⁰⁶ VOL § 3 stk. 2, 1 pkt

¹⁰⁷ Generationsskifte – Omstrukturering, af Michael Serup s. 456

3. Regler for virksomhedsomdannelse

En omdannelse med tilbagevirkende kraft kan ikke strækkes længere tilbage end til omdannelsesdatoen. Hvis en personligt drevet virksomhed har kalenderåret som regnskabsår vil dette være den 1.1.2010, jf. afsnit 3.3.9. Det betyder, at hvis virksomhedens regnskabsår følger kalenderåret og omdannelsen vedtages den 1. marts, vil omdannelsesdatoen blive 1. januar, da omdannelsesdatoen skal være lige med første dag efter den personligt drevet virksomheds statusdato. Figuren nedenfor illustrerer dette.

Figur 6: Illustration af omdannelses- og skæringsdato (Egen tilvirkning)

3.3.11. Stiftelsesdokumenter skal indgives senest 1 måned fra stiftelsen

Som nævnt under afsnit 3.1. skal indehaveren senest en måned fra stiftelsen indsende stiftelsesdokumenter i henhold til selskabsskatteloven¹⁰⁸. Opgørelse af aktierne/anparternes skattemæssig anskaffelsessum og dokumentation for anmeldelse skal sendes til Told- og Skatteforvaltningen. Betingelsen er indsat for at undgå spekulation i gennemførelse af en virksomhedsomdannelse. Indsendelsesfristen løber fra vedtagelsen af omdannelsen, dvs. fra den stiftende generalforsamling for aktieselskaber og fra underskrivning af stiftelsesdokumentet for anpartsselskaber.

3.3.12. Der skal hensættes til udskudt skat i åbningsbalancen

Udskudt skat skal hensættes i åbningsbalancen¹⁰⁹. Den udskudte skat udgør den forventede afregning i fremtidig udligning af forskellen mellem den bogførte værdi og den skattemæssige værdi. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at der er i selskabet er fuld dækning for egenkapitalen¹¹⁰.

¹⁰⁸ VOL § 2, stk. 1 nr. 6

¹⁰⁹ VOL § 2 stk. 1, nr. 7

¹¹⁰ Skattefri virksomhedsomdannelse, af advokat (H) Bent Ramskov

3. Regler for virksomhedsomdannelse

I praksis er der en del forvirring angående indregning af udskudt skat¹¹¹. Efter VOL § 2 stk. 1 nr. 7 fremgår det, at der skal hensættes ”*enhver skat*” uanset bestemmelserne i årsregnskabsloven. Det tolkes, som at der i balancen skal hensættes fuld udskudt skat af beregnet goodwill. Et synspunkt anført af både af Søren Halling-Overgaard og Brigitte Sølvkær Olesen i Generationsskifte, samt af Jan Nygaard og Lars Wøldike i Skattefri virksomhedsomdannelse. I cirkulære til lov om skattefri virksomhedsomdannelse er der et eksempel på opgørelse af åbningsbalance. I eksemplet er der afsat fuld udskudt skat af goodwill. Statsautoriseret revisor Per Randrup Mikkelsen er dog ikke enig i dette¹¹². Der er i skrivende stund ikke en afklaring af forholdet. Derfor tages der i afhandlingen udgangspunkt i retningslinjerne i cirkulære til skattefri virksomhedsomdannelse, så der hensættes fuld skat af beregnet goodwill.

3.3.13. Særlige forhold ved anvendelse af VSO i året før omdannelsen

Er indehaveren af den personlig drevne virksomhed i det seneste år inden omdannelsen blevet beskattet af efter reglerne i virksomhedsskatteordningen er der nogle særskilte problemstillinger og forhold der skal tages hensyn til. Disse forhold redegøres der for i nedenstående.

3.3.13.1. Blandede benyttede aktiver

Det er som nævnt i afsnit 3.3.3 et krav, at alle aktiver og passiver skal indgå i omdannelsen¹¹³. Dette inkluderer også aktiver, som har været anvendt både i privat og i erhvervsøjemed. Et sådan aktiv betegnes som et ”*blandet benyttet aktiv*”. Hvis det blandet benyttede aktiv ikke været inddraget under virksomhedsskatteordningen, skal der foretages en vurdering af aktivets erhvervsmæssige tilknytning til virksomheden. Såfremt aktivet anses som et aktiv for virksomheden, skal det indgå i omdannelsen¹¹⁴. Indregningskriterierne fremgår af VOL § 6 stk. 4.

¹¹¹ Udskudt skat – En praktisk problemstilling ved skattefri virksomhedsomdannelse, af statsautoriseret revisor Per Randrup Mikkelsen, Deloitte

¹¹² Udskudt skat – En praktisk problemstilling ved skattefri virksomhedsomdannelse, af statsautoriseret revisor Per Randrup Mikkelsen, Deloitte

¹¹³ VOL § 2 stk. 1 nr. 2

¹¹⁴ Ligningsvejledningen, E.H.2,1,2, blandede benyttede aktiver

3. Regler for virksomhedsomdannelse

Et typisk eksempel på blandede benyttede aktiver er biler¹¹⁵. I henhold til VSL kan biler behandles på 3 måder:

- i. *Bilen indgår i virksomheden og den skattepligtige beskattes af fri bil.*
 - Denne model giver oftest ikke anledning til problemer, da bilen indgår som et aktiv i balance og naturligvis skal indgå i omdannelsen.
- ii. *Bilen holdes udenfor virksomheden og godtgøres med Ligningsrådet satser for erhvervmæssig kørsel i egen bil.*
 - Når man alene modtager kørselsgodtgørelse, betragtes bilen som vedrørende privatøkonomien. Bilen betragtes ikke som et aktiv i virksomheden og skal derfor holdes udenfor omdannelsen.
- iii. *Bilen holdes udenfor virksomheden og godtgøres med de faktiske udgifter.*
 - I dette tilfælde står bilen ikke som et aktiv i balancen, men har en andel af omkostningerne med som belastning i resultatopgørelsen. Ifølge administrativ praksis skal bilen derfor medtages i omdannelsen, da den er omfattede af begrebet alle aktiver og passiver¹¹⁶.

Et andet eksempel er ejendomme. En ejendom anses i jf. VOL for en erhvervmæssig virksomhed. Indehaveren kan frit vælge om ejendommen skal overdrages til selskabet eller holdes uden for omdannelsen. Valget er uafhængigt af om ejendommen anvendes helt eller delvis i virksomheden¹¹⁷. Hvis anskaffelseessummen er negativ, vil indehaveren dog være tvunget til at overdrage den pågældende ejendom, da det er en betingelse for omdannelse med negativ anskaffelseessum, at samtlige virksomheder omdannes under et¹¹⁸ jf. afsnit 3.3.7.

3.3.13.2. Flere virksomheder

Som nævnt i afsnit 3.3.3 er det en betingelse, at den samlede virksomhed overdrages. Anvendes virksomhedsskatteordningen, og ejeren har flere virksomheder, er det et krav ifølge VSL, at alle virksomhederne behandles som en virksomhed. I henhold til VOL skal virksomhederne dog betragtes som selvstændige virksomheder. Derfor kan det vælges kun at omdanne en af virksomhederne til selskab og beholde den/de andre i den personligt drevne virksomhed eller at overføre de enkelte virksomheder til forskellige selskaber¹¹⁹.

¹¹⁵ Skattefri virksomhedsomdannelse, af advokat (H) Bent Ramskov

¹¹⁶ Tfs. 2004.20 LR

¹¹⁷ VOL § 2, stk.2, 2 pkt

¹¹⁸ VOL § 2 stk. 1 nr. 5

¹¹⁹ Ligningsvejledningen, E.H. 1.4.

3. Regler for virksomhedsomdannelse

Som nævnt tidligere foretages fordelingen af de enkelte aktiver og passiver på de respektive virksomheder med udgangspunkt i de udarbejdede regnskaber for de enkelte virksomheder, så aktiver og passiver fordeles i henhold til de virksomheder, som de relaterer sig til. Ifølge praksis ser man på de foregående år for at afgøre, hvorfra de pågældende aktiver og passiver stammer¹²⁰.

I tilfælde hvor der ejes flere virksomheder eller hvor der indgår en ejendom i virksomheden, skal man være opmærksom på VOL § 2 stk. 1 nr. 5, vedrørende anparternes anskaffelsessum, når det vurderes om alle eller kun en af virksomhederne skal omdannes.

3.3.13.3. Mellemregning og hensat til senere hævnning

Ud over undtagelsen med ejendomme kan indehaveren vælge om beløb på mellemregningskontoen og beløb hensat til senere hævnning skal indgå i omdannelsen eller holdes udenfor¹²¹. Begrundelsen er jf. VSL, at både mellemregningskonto og beløb hensat til senere hævnning betragtes som en del af indehaverens personlige økonomi, da beløbene tidligere er beskattet hos ejeren. Hvis beløbene holdes udenfor omdannelsen, skal de medtages som et passiv i åbningsbalancen, men være udlignet ved udbetaling til ejeren inden omdannelsen finder sted¹²². Vælges beløbene som værende en del af omdannelsen, indgår de som egenkapital.

3.3.13.4. Opspartet overskud

I forbindelse med en virksomhedsomdannelse skal man være opmærksom på, at et evt. opspartet overskud i virksomhedsskatteordningen vil komme til beskatning i omdannelsesåret, hvis den personlige virksomhed ophører. Dette vil være tilfældet såfremt hele/alle virksomhederne omdannes.

I de tilfælde hvor virksomhedsskatteordningen ophører, og omdannelsen sker efter VOL, kan ejeren af en personligt drevet virksomhed vælge mellem 2 metoder: Enten at lade det opsparede overskud komme til beskatning efter de almindelig gældende regler i VSL § 10 stk. 3, eller at nedsætte den skattemæssige værdi af aktiernes anskaffelsessum med nettobeløbet for opspartet overskud.

¹²⁰ Tfs. 2004.66 LSR

¹²¹ VOL § 2 stk. 1 nr. 2, 3 pkt

¹²² VOL § 2 stk. 1. nr. 2, 4 pkt

3. Regler for virksomhedsomdannelse

3.3.13.5. Delvis omdannelse

Hvis der er flere virksomheder og kun dele af disse skal omdannes, så virksomhedsskatteordningen fortsættes efter omdannelsen, skal vederlaget for de afståede aktiver og passiver indgå i beskatningsgrundlaget i virksomheden¹²³. Med virkning fra begyndelsen af omdannelsesåret sker der en overførsel af et beløb svarende til kontantværdien af vederlaget for omdannelsen, fra indskudskontoen til mellemregningskontoen, uden at der først sker hævnning af et beløb jf. VSL § 5 stk. 1. I praksis betyder det, at der trækkes et beløb svarende til aktiernes handelsværdi på indskudskontoen. I det omfang indskudskontoen er omkring 0 kr. vil indskudskontoen typisk blive negativ¹²⁴.

Ved en delvis omdannelse er der mulighed for enten at lade en del af konto for opsøret overskud gå til beskatning eller at nedsætte anskaffelsessummen på aktier/anparter med en del af konto for opsøret overskud¹²⁵. Andelen beregnes som forholdet mellem den del af kapitalafkastgrundlaget, der kan henføres til den afståede virksomhed, og hele kapitalafkastgrundlaget ved udløb af indkomståret forud for omdannelsesåret.

3.3.13.6. Indskudskontoen

Indskudskontoen i VSO regulerer indehaverens indskud og hævnninger, og er udtryk for de beskattede midler, der er indskudt i virksomheden. Hvis saldoen er negativ, er det udtryk for, at der er lånt i virksomheden eller indlagt privat gæld i ordningen. VSO har indbygget en selvregulerende effekt blandt andet via reglerne om indskudskontoen, rentekorrektion og hæverækkefølgen som sikrer, at der ikke indskydes privat gæld i virksomheden inden omdannelsen. Der vil derfor ikke være forskel på, om virksomhedens indehaver har anvendt fremmed- eller egenfinansiering af virksomheden¹²⁶.

Er der en negativ indskudskonto skal den udlignes, inden omdannelsen finder sted. Betingelsen er indsat for at hindre misbrug, hvor der indskydes større gældsforpligtigelser (privat gæld) i virksomheden kort før omdannelsen¹²⁷. Indskudskonto kan udlignes i perioden fra sidste regnskabsår og frem til, omdannelsen finder sted. Beløbet anses som indskudt på indskudskontoen

¹²³ VSL § 16a

¹²⁴ Skattefri virksomhedsomdannelse, af advokat (H) Bent Ramskov

¹²⁵ VSL § 16a stk. 3

¹²⁶ Generationsskifte af Søren Halling-Overgaard og Birgitte Sølvkær Olesen, s. 86

¹²⁷ VOL § 2 stk. 1 nr. 5

3. Regler for virksomhedsomdannelse

med virkning fra udløbet af året før omdannelsesåret¹²⁸. Udligning kan ske ved kontant indskud eller den privat del af et aktiv f.eks. en fast ejendom. Efter praksis er det tilladt at reducere den negative indskudskonto med aktiver, som forud for omdannelse ikke indgår i virksomhedsskatteordningen f.eks. aktier¹²⁹.

Med hensyn til hvilken værdi, de overførte aktiver skal sættes til, refererer LV. E.H. 2.1.5 til SKM 2005.410LR og SKM 2006.280 SR. SKM 2005.410LR vedrørende aktier, hvor det var aktiers kursværdi pr. omdannelsesdatoen, der skulle anvendes. I SKM2006.280 SR var det handelsværdien af en privat benyttede bil på stiftelsestidspunktet, der skulle anvendes. Af ligningsvejledningen fremgår det, at bilen modsat aktierne ikke er omfattet af successionsreglerne i VOL, idet denne er et privat aktiv. Der kunne derfor ikke anses hjemmel til at overdrage den privat benyttede personbil med tilbagevirkende kraft. Af de to domme og den anførte bemærkning i ligningsvejledningen konkluderes at, hvorvidt, det er handelsværdien på omdannelsesdatoen eller handelsværdien på stiftelsesdatoen, som skal anvendes, afhænger af, om det pågældende aktiv er omfattet af de i virksomhedsomdannelseslovens indbyggede successionsregler.

Da bestemmelsen ikke foreskriver, at udligning skal ske til selskabet, kan udligning ske til en virksomhedsdel, der holdes uden for omdannelsen¹³⁰.

3.3.14. Afståelsessummer og beskatningstidspunktet

Når der omdannes efter lov om skattefri virksomhedsomdannelse skal der udarbejdes 2 balancer: En regnskabsmæssig åbningsbalance og en skattemæssig balance.

Den regnskabsmæssige åbningsbalance udtrykker selskabers værdi på omdannelsestidspunktet. Åbningsbalancen indeholder aktiver og passiver til handelsværdi, herunder beregnet goodwill, hensættelse udskudt skat, samt handelsværdi af blandede benyttede aktiver.

Som ved omdannelse efter afståelsesprincippet opgøres aktiverne og passivernes værdi til handelsværdien per omdannelsesdatoen. Dette behandles særskilt i kapitel 4 omhandlende værdiansættelse.

¹²⁸ Ligningsvejledningen E.H. 2.1.5. Indskudskontoen

¹²⁹ Ligningsvejledningen E.H. 2.1.5. Indskudskontoen

¹³⁰ Skattefri virksomhedsomdannelse, af advokat (H) Bent Ramskov

3. Regler for virksomhedsomdannelse

Desuden opgøres en skattemæssig balance, da VOL er baseret på et successionsprincip, hvor det nye selskab indtræder i indehaverens skattemæssige stilling vedrørende de overtagne aktiver og passiver. Det betyder, at selskabet overtager de omfattede aktiver og passiver med hensyn til anskaffelsessum, anskaffelsestidspunkt og skattemæssige afskrivninger¹³¹. I skattemæssig henseende vil aktiernes erhvervelsestidspunkt være lig med stiftelsestidspunktet, uanset om man vælger at omdanne til et nyt selskab eller til et jomfrueligt skuffeselskab. Det svarer til overdragelsestidspunktet, hvis der vælges omdannelse til skuffeselskab¹³².

Principperne bag VOL medfører hermed, at indehaveren af en personligt drevet virksomhed ikke bliver beskattet i forbindelse med omdannelsen. I stedet reguleres anskaffelsessummen på de modtagne aktier/anparter. Det bevirker, at beskatningen af overdragelsen udskydes til tidspunktet for ejerens afståelse af de modtagne anparter/aktier. Aktier/anparter anses erhvervet for et beløb svarende til den skattemæssige værdi af virksomhedens aktiver og passiver på omdannelsestidspunktet - fratrukket den beregnede avance, der ville være opnået ved salg¹³³.

Som ved omdannelse efter afståelsesprincippet opgøres afståelsessummerne efter aktiv-til-aktiv metoden. Det betyder, at fortjeneste og tab ikke kan modregnes mellem de forskellige aktiv-typer. Hvis handelsværdien er lavere end den skattemæssigt bogførte værdi, f.eks. fordi der ikke er foretaget afskrivninger svarende til den faktiske værdiforringelse, kan tabet ikke tillægges handelsværdien. Det betyder, at anskaffelsessummen på aktierne/anparterne ikke kan være højere end handelsværdien for virksomhedens aktiver og passiver¹³⁴.

Det er afgørende, at være opmærksom på den risiko virksomheds ejeren løber, hvis der er en negativ anskaffelsessum på aktierne/anparterne. Et negativt beløb medregnes til opgørelsen af den skattepligtige fortjeneste eller tab ved afståelse af de pågældende aktier¹³⁵. Det betyder, at skulle aktierne/anparterne senere blive afstået til 0 kr. i tilfælde af et konkurs, bliver indehaveren stadig beskattet af den negative anskaffelsessum.

¹³¹ VOL § 6 stk. 1

¹³² VOL § 4 stk. 3, 2. pkt.

¹³³ VOL § 4 stk.2

¹³⁴ Skattefri virksomhedsomdannelse, af advokat (H) Bent Ramskov

¹³⁵ VOL § 4 stk. 4 1 pkt.

3. Regler for virksomhedsomdannelse

3.3.15. Mulighed for omgørelse

Der skal ikke indhentes tilladelse fra myndighederne for at anvende reglerne om skattefri virksomhedsomdannelse. Man skal dog være opmærksom på, at hvis blot en af betingelserne ikke er opfyldt, vil den skattefrie omdannelse blive betragtet som skattepligtig, hvorved det vil udløse beskatning i forbindelse med omdannelsen.

Der er dog mulighed for at foretage omgørelse af en foretagets disposition, hvis denne efterfølgende får u hensigtsmæssige og væsentlige skattemæssige konsekvenser for skatteyderen. Muligheden for omgørelsen beror på en samlet vurdering af omstændighederne. Og det er et krav at dispositionen fra start skal have været fremlagt klar, ligesom virkningerne af omgørelsen skal være enkle og overskuelige.

3.4. Delkonklusion

Ved omdannelse af en personlig drevet virksomhed er de selskabsretslige regler ens uanset, om der anvendes afståelsesprincippet eller reglerne i VOL. En omdannelse betragtes ifølge selskabsretslige regler som apportindskud i henholdt til ASL § 6a og § 6b. Der er derfor krav om udarbejdelse af vurderingsberetning og åbningsbalance af uvildig sagkyndig f.eks. statsautoriseret revisor.

En omdannelse efter afståelsesprincippet med tilbagevirkende kraft eller efter skattefri virksomhedsomdannelse stiller krav om, at det omdannede skal udgøre en personligt drevet virksomhed.

Kravet til virksomhedsbegrebet betyder, at det omdannede skal kunne betragtes som en erhvervmæssig virksomhed, dvs. at man ikke kan omdanne et enkelt aktiv. Efter det rene afståelsesprincip er der ingen krav herom.

Det er vigtigt at være opmærksom på kravet om samlet virksomhed i de tilfælde, hvor der ifølge virksomhedsskatteordningen indgår blandede benyttede aktiver. Man skal her være opmærksom på, at disse i mange tilfælde skal medtages i omdannelsen, selv om de ikke er anført med værdi i balancen. Efter VOL er det desuden et krav, at der er tale om en igangværende virksomhed, og at

3. Regler for virksomhedsomdannelse

indehaveren er fuldt skattepligtig til Danmark. Kravene skal være opfyldt på omdannelsesdatoen.

En ejendom betragtes ifølge VOL som en selvstændig virksomhed. Indehaveren kan derfor vælge at holde ejendommen udenfor omdannelsen, såfremt kravet om positiv anskaffelsessum kan opfyldes.

Det er ikke muligt at omdanne en anpartsvirksomhed efter reglerne i skattefri virksomhedsomdannelse. Dette krav er også gældende, selv om anskaffelsessummen bliver negativ.

Vælger man at omdanne efter afståelsesprincippet kan man selv vælge, hvilken selskabsform man ønsker, og om der skal omdannes til et dansk eller udenlandsk selskab. Vælger man at omdanne med tilbagevirkende kraft, er der dog krav om, at omdannelse skal ske til et nyt stiftet anparts eller aktieselskab. Efter VOL kan omdannelse kun ske til et dansk aktie- eller anpartsselskab. Man kan dog vælge om omdannelse skal ske til et nyt stiftet selskab eller til et skuffeselskab. Vælger man et skuffeselskab er det et krav, at dette er jomfrueligt og stiftet senest på omdannelsesdatoen.

Efter afståelsesprincippet vil omdannelsesdatoen svare til datoen for den bindende aftale.

Omdannelse efter VOL bestemmer, at omdannelsesdatoen skal svare til første dag efter statusdagen i den personligt drevne virksomhed. Det betyder, at omdannelse vil være den 01.01.20xx for virksomheder, der anvender kalenderåret som regnskabsår. Omdanner man efter afståelsesprincippet med tilbagevirkende kraft, skal skæringsdatoen ligge efter udløbet af den personlige virksomheds indkomst. Der er ikke krav om, at det skal være dagen efter statusdagen for den personlige virksomhed.

Der er mulighed for at omdanne med tilbagevirkende kraft på op til 6 måneder, når man anvender reglerne for afståelse med tilbagevirkende kraft og reglerne i VOL. Efter VOL kan man dog maksimalt gå tilbage til omdannelsesdatoen, der skal svare til dagen efter statusdato i den personligt drevne virksomhed.

Uanset hvilken omdannelsesmetode man vælger, skal man overholde de almindelige regler i ASL § 11. Anvendes afståelse med tilbagevirkende kraft eller omdannelse efter VOL, er der krav om at indsendelse af dokumentation skal ske senest en måned efter vedtagelsen af omdannelsen. Det vil

3. Regler for virksomhedsomdannelse

for aktieselskaber betyde efter konstituerende generalforsamling og for anpartsselskaber ved underskrivelse af stiftelsesdokumentet.

Ved anvendelse af VOL er der ikke mulighed for, at vederlaget ydes i form af kontanter, gældsbrev mv. Det betyder, at hele vederlaget skal tildeles ejeren via aktier/anparter i det nye selskab. I afståelse med tilbagevirkende kraft er der krav om, at indehaveren skal modtage alle aktier/anparter i det nye selskab, så der ikke sker forskydning af ejerforhold. Dette forhold betyder dog ikke, at en andel af vederlaget kan ske med andet en aktier/anparter f.eks. kontanter eller gældsbreve. Afståelse uden tilbagevirkende kraft har ingen restriktioner på vederlagets aflæggelse.

Omdannelse efter VOL har specifikke bestemmelser til elementer vedrørende virksomhedsskatteordningen. Det fremgår blandt andet, at beløb hensat til senere hævning og mellemregningskontoen med ejeren enten kan indgå i omdannelsen og vil derved blive en del af egenkapitalen eller holdes udenfor. Hvis beløbene holdes udenfor omdannelsen skal de afsættes som gæld i åbningsbalance og være hævet inden omdannelsesdatoen.

Et eventuelt opsparet overskud i virksomhedsskatteordningen kan fratrækkes anskaffelsessummen. Man skal her være opmærksom på, at såfremt man har en negativ anskaffelsessum på sine aktier/anparter, vil det udløse beskatning selv om aktierne/anparterne senere afstås til 0 kr.

Er der en negativ indskudskonto i virksomhedsskatteordning skal denne udlignes inden den skattefrie virksomhedsomdannelse finder sted. Det er tilladt at udligne en negativ indskudskonto med aktier fra privat færden eller private andel af blandede benyttede aktiver.

Efter reglerne for skattefri virksomhedsomdannelse skal der hensættes udskudt skat i den regnskabsmæssige åbningsbalance.

Beskatningstidspunktet er forskelligt for de 2 metoder. Efter afståelsesprincippet sker beskatning ved overdragelsestidspunktet, hvilket oftest vil være lige stiftelsestidspunktet. Ved afståelse med tilbagevirkende kraft vil beskatningstidspunktet svare til den valgte skæringsdato. Efter reglerne om skattefri virksomhedsomdannelse opgøres aktiernes/anparternes anskaffelsessum til handelsværdi af aktier og passiver på omdannelsestidspunktet fratrukket avancen, der ville være

3. Regler for virksomhedsomdannelse

blevet realiseret ved et salg af virksomheden. Det betyder, at beskatning bliver udskudt til afståelsestidspunktet for aktierne/anparterne.

Udgangspunktet er, at anskaffelsessummen ikke må være negativ. Har indehaveren i året inden omdannelsen anvendt virksomhedsskattelovens regler, er der dog mulighed for at omdanne efter VOL regler. Dog er der krav om, at alle virksomheder i virksomhedsskatteordning omdannes samlet.

Overordnet set vil en overdragelse af en personligt drevet virksomhed til et selskab udløser skat, med mindre reglen om skattefri virksomhedsomdannelse anvendes. Mange vil på dette grundlag foretrække den skattefri virksomhedsomdannelse, da man her kan udskyde beskatningen på grund af successionsprincippet. Derved har man ikke samme likviditetsbehov som ved en skattepligtig virksomhedsomdannelse.

En omdannelse efter VOL stiller en masse ekstra krav til den omdannede virksomhed, indehavere og det nye selskab mv. Det skal derfor undersøges nøje, om man kan overholde de opstillede krav, idet omdannelsen vil blive betragtet som skattepligtig omdannelse, såfremt bare et af de opstillede krav ikke opfyldes.

Uanset hvilken metode, der vælges, skal alle aktiver og passiver værdiansættes til handelsværdi, så de fastsættes til det kontantbeløb, som indehaveren ville have opnået ved et sædvanligt salg. Værdiansættelse foretages efter de enkelte aktiv-typer og den tilhørende lovgivning. Kapitel 4 redegør for værdiansættelse af virksomhedens aktiver og passiver.

4. Værdiansættelse

Værdiansættelse af virksomheden er et vigtigt element i en virksomhedsomdannelse. Den personligt drevne virksomhed anses for solgt til selskabet. Værdien af virksomhedens aktiver og passiver skal derfor opgøres til brug for fastsættelse af det samlede vederlag for virksomheden.

En virksomhedsomdannelse er ikke et salg til en 3.part, men til et selskab ejet af den oprindelige indehaver. Der er derfor tale om handel mellem interesseforbundne parter. Transaktioner mellem nærtstående parter kaldes en kontrolleret transaktion. Af ligningsloven § 2 fremgår det, at der ved kontrollerede transaktioner skal anvendes priser og vilkår for handelsmæssige og økonomiske transaktioner, der svarer til det, som ville være opnået, hvis transaktionen var foregået mellem uafhængige parter. En omdannelse af en personligt drevet virksomhed skal derfor ske til handelsværdier, uanset om der sker omdannelse efter afståelsesprincippet eller efter reglerne om skattefri virksomhedsoverdragelse.

Afsnit 4.1. redegør for principperne for opgørelse af handelsværdien. Der vil være forskel på de skattemæssige værdier alt efter hvilken metode, der omdannes efter. Når der omdannes efter VOL succederer selskabet i de skattemæssige værdier. Afsnit 4.2 redegør for dette. Afsnit 4.3. opsummerer kapitlet i en delkonklusion.

4.1. Opgørelse af handelsværdien

I det følgende redegøres for de generelle betingelser for opgørelse af handelsværdien. Herefter redegøres for værdiansættelsen for de enkelte aktiver og hvordan de indregnes i henholdsvis åbningsbalancen og den skattemæssige balance.

4.1.1 Generelle betingelser

Ved en overdragelse af en virksomhed skal værdiansættelse ske ud fra en samlet vurdering af virksomheden. Udgangspunktet for værdiansættelsen er virksomhedens rentabilitet vurderet ud fra den historiske indtjeningsevne. Værdiansættelsen bør ske på grundlag af den fremtidige indtjeningsevne i virksomheden med hensyn til konkurrencesituation, markedsforhold,

4. Værdiansættelse

renteudvikling, risikobetragtning mv.¹³⁶. Værdiansættelsen med udgangspunkt i den fremtidige indtjeningssevne vil sjældent svare til summen af virksomhedens aktiver. Forskellen betegnes som goodwill.

I et virksomhedssalg mellem parter med modstridende skattemæssige og økonomiske præferencer er udgangspunktet aftalefrihed mht. fordeling af det samlede vederlag på de enkelte aktiver. Skattemyndighederne har dog korrektionsadgang i henhold til parternes værdiansættelse, hvis de fastsatte værdier ikke anses som værende i overensstemmelse med skønnede handelsværdier¹³⁷. Risikoen for denne korrektionsadgang må anses for højere i handel mellem interesse forbudne parter, hvorfor kravet til dokumentation for værdiansættelsesgrundlaget anses for skærpet.

Skattemyndighedernes interesse i en korrekt værdiansættelse, såvel samlet som enkeltvis for aktiverne, hænger sammen med beskatningsforholdet. De enkelte fortjenester og tab for hvert aktiv / aktivgruppe opgøres efter skattelovgivningens almindelige regler. Der kan herved opstå forskellige avancer / tab på de enkelte grupper, ligesom der er forskel på de enkelte aktivers afskrivningsmuligheder hos køber.

Beskatningsgrundlaget opgøres ud fra den almindelige beskatning af kapitalgevinster og genvundne afskrivninger, samt de særlige beskatningsregler i forbindelse med helt eller delvist virksomhedsophør¹³⁸. Da beskatningsreglerne er aktiv-specifikke, skal værdiansættelse og skatteberegning foretages enkeltvis for de enkelte aktiver og passiver. Salgssummen udgør summen af de enkelte aktiver og passiver. Fordelingen af summen fremgår i selskabets åbningsbalance.

Der bør altid ske en nøje beskrivelse af principperne for værdiansættelse af de aktiver, der overdrages. Hvis værdiansættelsen er forskellig fra værdierne i henhold til seneste aflagte årsregnskab bør de behørigt dokumenteres og begrundes i henvisning til konkrete forhold eller med angivelse af principper og forudsætninger for foretagne skøn¹³⁹.

¹³⁶ Generationsskifte – Omstruktureringer, af Michael Serup s. 220

¹³⁷ Generationsskifte – Omstrukturering, af Michael Serup s. 110

¹³⁸ Generationsskifte – Omstrukturering, af Michael Serup s. 121

¹³⁹ Generationsskifte – Omstrukturering, af Michael Serup s. 48

4. Værdiansættelse

4.1.1.1. Årsregnskabsloven

I praksis ansættes handelsværdierne oftest til de regnskabsmæssige værdier i henhold til seneste regnskabsår, hvis regnskabet er aflagt i henhold til årsregnskabsloven. Grundlaget for dette er betingelserne anført i årsregnskabsloven, der definerer aktiver og forpligtigelser som:

” Aktiver er ressourcer, som er under virksomhedens kontrol som et resultat af tidligere begivenheder, og hvorfra fremtidige økonomiske fordele forventes at tilflyde virksomheden”

”Forpligtigelser er eksisterende pligter for virksomheden opstået som resultat af tidligere begivenheder, og hvis indfrielse forventes at medføre afståelse af fremtidige økonomiske fordele”

Tilsvarende foreskriver årsregnskabsloven, at indregning og måling i vidt muligt omfang foretages med udgangspunkt i dagsværdierne i overensstemmelse med principperne i IFRS¹⁴⁰. Da dagsværdier er synonym med handelsværdi, er udgangspunktet, at de anførte værdier i seneste årsrapport svarer til handelsværdier, såfremt årsrapporten er aflagt efter årsregnskabslovens principper. Der er dog undtagelser til dagsværdier i henhold til årsregnskabsloven. Dette gælder bl.a. områder som immaterielle og materielle anlægsaktiver samt varebeholdninger.

I de efterfølgende afsnit redegøres for værdiansættelsen for de enkelte aktiver og hvordan de indregnes i henholdsvis åbningsbalancen og den skattemæssige balance.

4.1.2. Goodwill

Ved omdannelse af en virksomhed skal der ske beregning af goodwill. Goodwill kan være enten købt eller oparbejdet i virksomheden. Goodwill betegnelsen for forskellen mellem aktivernes regnskabsmæssige værdi og den værdi, som virksomheden samlet skønnes at have. Goodwill er derved udtryk for forventninger om fremtidig indtjeningspotentiale og eventuelle synergieffekter, som 3. part kunne forventes at opnå ved køb af virksomheden.

¹⁴⁰ Indsigt i årsregnskabsloven 2007/2008, KPMG

4. Værdiansættelse

Goodwill betragtes i skattemæssig henseende for at være afståelse af kundekreds, forretningsforbindelser og lignende¹⁴¹. Overordnet set kan opstilles forskellige forhold, der indikerer skattemæssig goodwill:

- 1) Afståelse af kundekreds, forretningsforbindelser eller lignende
- 2) Goodwill skal være tilknyttet en virksomhed
- 3) Hele virksomheden skal overdrages (goodwill kan ikke overdrages alene)
- 4) Der skal være tale om en virksomhed i fortsat drift
- 5) Der skal være forventning om fremtidig indtjening fra kundekredsen
- 6) Den oprindelige indehaver skal være påført et tab for mistet goodwill
- 7) Der skal være tale om en reel overdragelse af virksomheden

De ovenstående forhold er gældende ved både almindelig salg til 3. part og ved opgørelse af goodwill i forbindelse med en omdannelse.

At goodwill anses for at henhøre til en bestående kundekreds forudsætter, at virksomheden er i fortsat drift, og at der kan henføres forventninger om fremtidig indtjening fra denne kundekreds. En forventning om fremtidig indtjening berettiger ikke i sig selv, at der kan fastsættes goodwill. Det er en betingelse, at det fremtidige salg er tilknyttet en bestående kundekreds, forretningsforbindelser eller lignende.

Efter eksisterende retspraksis kan goodwill også være tilknyttet en igangværende og veletableret virksomhed og de fordele, der er forbundet derved. Dvs. at goodwill kan være knyttet til virksomhedens generelle erfaring og gode omdømme. Det er ved domspraksis fastslået, at goodwill anses for tilknyttet til en virksomhed. Goodwill kan derfor ikke overdrages særskilt ej heller tilknyttes til en privat person. Beliggenhedsgoodwill er ikke omfattet af det skatteretslige goodwillbegreb.

Det er en betingelse for at fastsætte goodwill, at der er tale om en overdragelse af en hel eller delvis virksomhed. I betragtning til dette tages der udgangspunkt i hvis regning og for hvis risiko, virksomheden er drevet hidtidigt, og for hvis regning og risiko den fremover drives i. Dvs. det skal kunne bevises, at virksomheden er opgivet, og at afståelse har påført den tidligere ejer et tab.

¹⁴¹ Ligningsvejledningen E.I.4.1., Goodwill

4. Værdiansættelse

Fortsætter den oprindelige ejer med at drive virksomhed med næsten uændret sortiment, navn og form, vil der skattemæssigt ikke kunne anses for afstået goodwill, da indehaveren ikke har lidt et tab.

Goodwill anses for overdraget på tidspunktet for indgåelse af en bindende aftale¹⁴². Ved omdannelse af en personligt drevet virksomhed vil en bindende aftale først anses for indgået ved selskabets stiftelse og underskrivning af overdragelsesdokumenterne. At en virksomhedsoverdragelse sker med tilbagevirkende kraft, ændrer ikke på afståelsestidspunktet¹⁴³. Den endelige og bindende aftale vil også danne grundlag for, hvornår retten til afskrivninger på goodwill starter¹⁴⁴.

Ved vurdering af goodwill skal det forsøges at finde den markedsmæssige værdi. Da der mellem interesseforbundne parter ikke er modstriden præferencer, vil en aftale ikke umiddelbart kunne anses for at være indgåede på markedsvilkår. Aftalen kan derfor komme under skattemyndighedernes bedømmelse.

4.1.2.1. Cirkulære beregnet goodwill

Til brug for værdiansættelsen af goodwill mellem interesseforbundne parter har told og skattestyrelsen udarbejdet et vejledende cirkulær. Da cirkulæret er vejledende, skal der i alle givet forhold, laves en konkret vurdering. Der er i retspraksis bl.a. set nedskrivning af den udregnet værdi af goodwill efter cirkulæret ud fra forhold som kundeforhold mellem interesseforbundne parter, dvs. hvor en stor del af omsætningen foretages internt i koncernen eller på anden måde interesseforbundne parter¹⁴⁵. Hvis indtjeningen vurderes til at være primært baseret på indehavers kvalifikationer, vil der også være belæg for at nedskrive¹⁴⁶.

Udgangspunktet for beregning af goodwill efter cirkulæret er virksomhedens overskud før finansiering i de seneste 3 år. Overskuddet for de enkelte år vægtes forskelligt, så det sidste år opnår størst vægt i beregningen. Desuden foretages en forenklet udregning af udviklingstendensen, som

¹⁴² Ligningsvejledningen E.I.4.1.1.1

¹⁴³ Tfs 1997, 16LSR

¹⁴⁴ Den skattemæssige afskrivningsret fremkommer kun såfremt der sker omdannelse efter afståelsesprincippet. Ved omdannelse efter VOL anses selskabet for at indtræde i tidligere ejeres skattemæssige stilling og der er ikke afskrivningsret på internt oparbejdet goodwill.

¹⁴⁵ tfs. 1997, 222 HRD

¹⁴⁶ tfs. 1999, 827 LR

4. Værdiansættelse

afspejler fremtidig indtjeningsmuligheder i virksomheden. Er der tale om goodwill-beregning for en privat drevet virksomhed, hvor der ikke indgår løn i de anførte overskud fra årene, fratrækkes en beregnet driftsherreløn på 50 % af det korrigerede resultat. Driftsherrelønnen udgør dog minimum 250.000 kr. og max. 1.000.000 kr. Det fremkomne resultat korrigeres for en forrentning af de driftsfremmende aktiver. Den beregnede værdi ganges herefter med en såkaldt kapitaliseringsfaktor. Kapitaliseringsfaktoren udtrykker forholdet mellem det forventede årlige afkast i form af en forrentningsprocent og goodwill'ens forventede levetid som udtryk for i hvor mange år, man kan forvente et afkast på den erhvervede goodwill¹⁴⁷.

Da cirkulæret er vejledende, kan der være tilfælde, hvor beregningsmodellen er mindre anvendelig. I sådanne tilfælde skal beregningen korrigeres, idet der altid, skal foretages en individuel vurdering af værdiansættelsen for at sikre, at værdien svarer til, hvad en uafhængig 3. part ville være villig til at betale for goodwill under de foreliggende bestemmelser¹⁴⁸.

4.1.3. Fast ejendom

Ved værdiansættelse af fast ejendom skal denne svare til handelsværdien. Der kan i visse tilfælde tages udgangspunkt i den offentlige ejendomsvurdering, såfremt denne anses for retvisende¹⁴⁹. Er der siden vurderingen foretaget forbedringer på ejendommen, som ikke er med i ejendomsvurdering, kan den offentlige ejendomsvurdering ikke danne grundlag for handelsværdien. Man kan i disse tilfælde anmode en ny vurdering eller bede skattemyndighederne udtale sig om en opstillede handelsværdi. Et alternativ er at få foretaget en uvildig vurdering af ejendommen gennem en vurderingsmand eller ejendomsmægler.

Ovenstående betyder, at der for ejendomme ikke tages udgangspunkt i den anført regnskabsmæssige værdi i det seneste aflagte årsregnskab for den personligt drevne virksomhed, da denne oftest vil afspejle anskaffelsessummen med fradrag af løbende afskrivninger. Der vil dog i de fleste tilfælde være anført i årsrapporten, hvad den offentlige ejendomsvurdering er.

¹⁴⁷ TS-cirkulære nr. 2000-10

¹⁴⁸ TS-cirkulære nr. 2000-10

¹⁴⁹ TS-cirkulære nr. 2000-5

4. Værdiansættelse

4.1.4. Driftsmidler

Virksomhedens driftsmidler skal opgøres til handelsværdier. Det er forholdsvis ukompliceret at vurdere handelsværdien, hvis der findes et effektivt marked for aktivet. Er aktivet forholdsvis nyanskaffet, er det nærliggende at tage udgangspunkt i anskaffelsessummen korrigeret for nedslag i den forløbende brugsperiode udtrykt ved de regnskabsmæssige afskrivninger.

Udgangspunktet i praksis er, at den regnskabsmæssige værdi på statusdatoen svarer til handelsværdien. Ifølge ÅRL måles materielle anlægsaktiver kostpris med fradrag af af- og nedskrivninger. Alternativt kan dagsværdimetoden anvendes¹⁵⁰.

Materielle anlægsaktiver målt efter dagsværdimetoden vil ud fra definitionsbegrebet af dagsværdien være lige handelsværdien. Anvendes hovedreglen omkring indregning til kostpris med fradrag af af- og nedskrivninger, anses dette også for at afspejle handelsværdien. Dette sker ud fra en betragtning om, at de afholdte regnskabsmæssige afskrivninger er baseret på en skønnet levetid for de pågældende aktiver.

I henhold til ÅRL og IAS 16 skal materielle anlægsaktiver afskrives systematisk over aktivets levetid. Afskrivningerne er herved udtryk for en fordeling af omkostninger for det materielle anlægsaktiv i forhold til de indtægter, som aktivet indbringer¹⁵¹. Det fremgår endvidere, at materielle anlægsaktiver skal nedskrives til genindvindingsværdien, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Her må genindvindingsværdien være udtryk for tilnærmet handelsværdi, idet genindvindingsværdien svare til, hvad det vil koste at anskaffe tilsvarende aktiv.

Ud fra ovenstående grundlag afspejler de regnskabsmæssige værdier ofte en reel handelsværdi. Det skal dog præciseres, at forudsætningen for at anvende den regnskabsmæssige værdi er, at denne ikke afviger væsentligt fra handelsværdien. Er der indikationer på, at den regnskabsmæssige værdi ikke er udtryk for den reel handelsværdi, kan der i forbindelse med en virksomhedsomdannelse vælges at indhente vurdering af virksomhedens driftsmidler fra en uvildig vurderingsmand. Alternativt ved opslag i tilgængelige kataloger og databaser som f.eks. bildatabaser på internettet. En sådan vurdering er nyttig til at underbygge formodningen om aktivets handelsværdi. Selv om

¹⁵⁰ Indsigt i årsregnskabsloven 2007/08, KPMG s. 168

¹⁵¹ Regnskabshåndbogen 2010, PricewaterhouseCoopers s. 99

4. Værdiansættelse

aktivets handelsværdi er opgjort til den anførte vurdering, er det ikke ens betydende med, at SKAT anerkender den anførte vurdering. Der er set tilfælde, hvor en vurdering foretaget af branchekyndig er underkendt af SKAT f.eks. som følge af et konstateret tab på de vurderede aktiver¹⁵².

Såfremt materielle anlægsaktiver værdiansættes anderledes end i henhold til seneste aflagte årsregnskab bør dette begrundes. Begrundelsen kan enten bestå i henvisning til konkrete forhold, der anses at have relevans for værdiansættelsen, eller i henvisning til at der er foretaget et skøn ud fra nærmere angivne principper og forudsætninger¹⁵³.

4.1.5. Debitorer

Handelsværdien på debitorer vil normalt svare til den skattemæssige bogførte værdi, dvs. debitormassen med foretagne nedskrivninger på konstaterede eller sandsynliggjorte tab på dubiøse debitorer.

Der vil normalt ikke være forskel mellem handelsværdien og den skattemæssige værdi på debitorer. I tilfælde, hvor der kan være usikkerhed om debitorernes størrelse iht. enkelte debitors betalingssevne, kan der hensættes til tab på debitorer.

En nedskrivning af debitorer skal ske med vurdering af den enkelte debitor. En procentvis nedskrivning kan godkendes i visse tilfælde. Nedskrivningen skal i givet fald bero på virksomhedens egne regnskabsmæssige påvisninger og erfaringer med nedskrivning af debitorer i tidligere år.

Skattemæssigt er der først ret til fradrag, når tabet er konstateret og kan opgøres præcist. I sådanne tilfælde skal der hensættes til udskudt skat udtrykt som forskellen mellem handelsværdien og den skattemæssige værdi.

4.1.6. Varelager

Varebeholdninger defineres som virksomhedens beholdninger af varer og tjenesteydelser, der besiddes med henblik på videresalg som led i et normalt forretningsforløb.

¹⁵² LSRM 1977, 33 LSR og SO 1982, 296 V

¹⁵³ Generationsskifte – Omstrukturering, Michael Serup s. 48

4. Værdiansættelse

Efter ÅRL og IAS 2 måles varebeholdninger som udgangspunkt til anskaffelses- henholdsvis kostpris, opgjort efter fifo eller gennemsnitsmetoden. Anskaffelsesprisen kan i henhold til RVL 8 kan opgøres til:

- Indkøbspris med tillæg af fragt, told og lignende (faktura prisen)
- Fremstillingsprisen, såfremt varen er fremstillet i egne virksomhed.

Der er iflg. ÅRL mulighed for opskrivning til genanskaffelsesværdi. Denne mulighed findes ikke ifølge RVL 8 og IAS 2 og bør derfor kun anvendes i særlige tilfælde¹⁵⁴. I modsætning hertil er der i ÅRL og IAS 2 krav om, at der skal foretages nedskrivning af varebeholdninger til nettorealisationsværdien, såfremt denne er lavere end kostprisen. Nedskrivning til nettorealisationsværdien foretages på baggrund af en vurdering af ukurans på varelageret.

Overordnet betyder de anførte værdiansættelser efter ÅRL og RVL 8 i de fleste tilfælde, at varebeholdninger opgjort efter principperne i ÅRL svarer til handelsværdi på omdannelsestidspunktet.

4.1.7. Igangværende arbejder

Værdiansættelsen af igangværende lager skal svare til handelsværdien. Handelsværdien svarer oftest til den bogførte værdi i det seneste aflagte årsregnskab. Efter årsregnskabsloven kan igangværende arbejder opgøres efter faktureringsprincippet eller produktionsprincippet. Ved faktureringsprincippet indregnes indtægter først, når arbejdet er færdigt. Ved produktionsprincippet indregnes en forventede avance frem til færdiggørelsestidspunktet.

For igangværende arbejder opgøres handelsværdien som den forventede kostpris med tillæg af bruttoavanceprocent. Værdien baseres på et kvalificeret skøn, idet arbejdet ikke er afsluttet og den endelig pris ikke kendes, hvilket betyder, at værdiansættelsen er usikker.

Det er ikke alle virksomheder, der værdiansætter igangværende arbejder. Dette gælder bl.a. serviceydelser. I sådanne tilfælde eller i tilfælde, hvor en opgørelse er forbundet med betydelige

¹⁵⁴ Indsigt i årsregnskabsloven 2007/08, KPMG s. 242

4. Værdiansættelse

vanskeligheder og værdien anses for at være ubetydelig, kan indregning af igangværende arbejder undlades i åbningsbalancen¹⁵⁵.

4.1.8. Værdipapirer

Værdiansættelse af børsnoteaktier og obligationer sker til markedsværdien på omdannelsesdagen. Da der er et effektivt marked for sådanne aktiver, er der sjældent problemer med at opgøre dem til den faktiske handelsværdi. Handelsværdien vil være lige den regnskabsmæssige værdi, hvis forholdet er værdiansat i relation til årsregnskabslovens bestemmelser, der angiver indregning til dagsværdi.

For værdiansættelse af unoterede aktier findes der ikke et effektivt marked, hvorfor det er sværere at finde handelsværdien. Der tages i disse tilfælde udgangspunkt i hjælpereglen i cirkulære 2000-9. Cirkulæret foreskriver, at værdiansættelsen sker til indre værdi med korrektioner i henhold til beregnet goodwill, offentlig ejendomsværdi, beregning af udskudt skat og tilbageførelse af evt. værdi af egne aktier¹⁵⁶.

4.1.9. Gæld og passiv poster

For gældsposter anes kursværdien for værende handelsværdi¹⁵⁷. Forholdet er reguleret via kontant omregningsprincipperne i afskrivningsloven¹⁵⁸. For kortfristet gæld og banklån vil kursen være 100, idet der typisk ikke er mulighed for at indfri til en lavere kurs. Langfristet gæld som f.eks. realkreditlån fastsættes til børskursen¹⁵⁹.

4.1.10. Blandet benyttede aktiver

Blandet benyttede aktiver værdiansættes til handelsværdi efter samme principper som fast ejendom og driftsmidler jf. afsnit 4.1.3 og 4.1.4.

¹⁵⁵ TFS.1991.96

¹⁵⁶ For nærmere uddybning henvises til cirkulære 2000-9

¹⁵⁷ Generationsskifte – omstruktureringer af Michael Serup

¹⁵⁸ Afskrivningsloven § 45 stk. 1

¹⁵⁹ LV E.C.1.2.1

4. Værdiansættelse

I det ovenstående er redegjort for opgørelse af handelsværdi i forbindelse med en omdannelse. Handelsværdierne er ens uanset hvilken metode, der anvendes. I efterfølgende afsnit redegøres for de skattemæssige værdier, der skal indgå i selskabet. De skattemæssige værdier er forskellige afhængigt af valg af omdannelsesmetode.

4.2. Skattemæssige værdier

Ved virksomhedsomdannelse efter afståelsesprincippet er de skattemæssige værdi ens med handelsværdierne. Den opgjorte salgssum fordeles på virksomhedens aktiver. Den endelige beskatning af indehaveren afhænger derfor af de enkelte aktiver, deres type og de dertil gældende skattelove f.eks. afskrivningsloven for driftsmidler. Aktiver og dertil hørende gæld omfattet af afskrivningsloven omregnes til kontantværdi¹⁶⁰.

4.2.1 Skattemæssig succession ved skattefri virksomhedsomdannelse

Ved omdannelse efter lov om skattefri virksomhedsomdannelse indtræder selskabet i indehaverens stilling vedrørende de overdragne aktiver og passiver. Det betyder, at selskabet overtager aktiver og passiver med hensyn til anskaffelsessum, anskaffelsestidspunkt og skattemæssige afskrivninger¹⁶¹. Tabellen nedenfor angiver hvordan de skattemæssige værdier for de enkelte aktiver opgøres ifølge VOL¹⁶²

Aktiver	Skattemæssig værdi
<i>Goodwill</i>	Handelsværdi minus skattepligtig fortjeneste
<i>Driftsmidler</i>	Handelsværdi minus skattepligtig fortjeneste
<i>Blandede driftsmidler</i>	Handelsværdi af den erhvervsmæssige del minus skattepligtig fortjeneste plus andel af handelsværdi af den tidligere privat benyttede del
<i>Varelager</i>	Handelsværdi minus skattepligtig fortjeneste
<i>Fast ejendom</i>	Handelsværdi (kontantomregnet) – minus skattepligtig fortjeneste ¹⁶³
<i>Debitorer</i>	Handelsværdi minus skattepligtig fortjeneste
<i>Værdipapirer</i>	Handelsværdi minus skattepligtig fortjeneste ¹⁶⁴
<i>Igangværende arbejder</i>	Handelsværdi minus skattepligtig fortjeneste

Figur 7: Beregning af skattemæssig værdi for de enkelte aktiver efter VOL.

¹⁶⁰ For nærmere uddybning henvises til afskrivningsloven § 45.

¹⁶¹ VOL § 6 stk. 1

¹⁶² LV E.H. 2.4

¹⁶³ For nærmere gennemgang af skattemæssig avance på ejendomme henvises til EBL.

¹⁶⁴ For opgørelse af skattepligtig fortjeneste henvises til ABL og KGL

4. Værdiansættelse

Tidligere blev genvundne afskrivninger, i forbindelse med salg af virksomhed, beskattet med 90 %. Per 1.1.2010 er dette ophørt, så forholdet nu beskattes med 100 % ¹⁶⁵.

Successionsprincippets rækkevidde vedrører de situationer, hvor anskaffelsestidspunkt og anskaffelsessum har betydning for både kapitalgevinstbeskatning og den løbende indkomstopgørelse. Det har bl.a. betydning i sondringen mellem vedligeholdelse og forbedringer på ejendomme¹⁶⁶.

Udover ovenstående problemstillinger mht. succession, skal man være opmærksom på undtagelsen til den tidligere nævnt successionsregel¹⁶⁷. Undtagelsen er, at fordringer og gæld, som ved afhændelse eller indfrielse til kursværdi på omdannelsestidspunktet ikke ville have udløst beskatning eller fradragsret hos den hidtidige ejer, anses for påtaget af selskabet til kursværdien på omdannelsesdatoen.

4.2.1.1 Skattemæssig succession ved blandede aktiver

Man skal være opmærksom på problemstillingen omkring blandede benyttede aktiver. Her foretages beregning af værdien i to dele. Den erhvervsmæssige andel af aktiverne er omfattede af successionsbestemmelserne. Derfor skal denne del opgøres som forholdet mellem de afskrivninger, der er fratrukket i indkomstopgørelsen og de afskrivninger, der kunne være fratrukket, såfremt aktivet udelukkende benyttes til erhvervsmæssigt formål. Til denne værdi tillægges handelsværdien af den private benyttelse.

¹⁶⁵ Jf. afskrivningsloven § 9 stk. 4, § 21 stk. 6 og § 24 stk. 5.

¹⁶⁶ Tfs 2005.129 LSR

¹⁶⁷ VOL § 6 stk. 1 pkt. 3

4. Værdiansættelse

Forholdet for driftsmidler belyses via eksempel fra LV. E.H.2.5 gengivet i figuren nedenfor.

År	Tekst	Samlet værdi	Afskr. pct.	Samlet afskr.	Virksomhed	Privat
	Anskaffelsessum	150.000				
År 1	50 % erhvervsmæssigt	150.000	25 %	37.500	18.750	18.750
År 2	30 % erhvervsmæssigt	112.500	20 %	22.500	6.750	15.750
År 3	Virksomhedsomdannelse	90.000				
	I alt	90.000		60.000	25.500	34.500
	Erhvervsmæssig benyttede del			25.500/60.000	42,5 %	
	Selskabets succession	90.000	42,5 %		38.250	
	Handelsværdi privat del	121.740	57,5 %		70.000	
	Samlet afskrivningsberettiget værdi				108.250	

Figur 8: Beregning af skattemæssig værdi blandede benyttede driftsmidler.

Af ovenstående fremgår det, at der i de to år er afskrevet 25.500 kr. på bilen. Det svarer til 42,5 % af den samlede beregnede afskrivning. Selskabet succederer med 42,5 % af bilens uafskrevne værdi, hvilket er lige anskaffelsessummen minus de samlede beregnede afskrivninger. Til denne værdi skal lægges den private andel af bilens handelsværdi på omdannelsestidspunktet.

For så vidt angår blandede benyttede ejendomme gælder et tilsvarende princip. Selskabet kan afskrive fuldt ud på den del af bygningens anskaffelsessum, der svarer til den erhvervsmæssige benyttede del. Dog under forudsætning af, at den erhvervsmæssige benyttede del anvendes til afskrivningsberettigede formål efter afskrivningsloven. Der kan ikke afskrives på den hidtil private andel, hvis den fortsat anvendes til ikke-afskrivningsberettigede formål som f.eks. udlejning til beboelse¹⁶⁸. Der henvises til eksempel i LV E.H.2.5.

Hvis den private andel overgår til afskrivningsberettigede formål, opnår selskabet afskrivningsret på anskaffelsessummen på den private andel. Man skal her være opmærksom på, at den private andel anses for sædvanlig afståelse. Det betyder, at den private benyttede andel af aktivet anses for afstået til selskabet til handelsværdi, hvorfor det er denne opgjorte anskaffelsessum af den private del, der kan afskrives på.

¹⁶⁸ LV E.H.2.5

4.3. Delkonklusion

Kapitel 4 har redegjort for principperne for opgørelse af handelsværdi og skattemæssig værdi af de overdragne aktiver og passiver.

Opgørelsen af handelsværdierne er ens uanset om, der omdannes efter afståelsesprincippet eller efter lov om skattefri virksomhedsomdannelse, men den skattemæssige værdiansættelse er forskellig afhængig af omdannelsesmetoden.

Hvis omdannelsen sker efter afståelsesprincippet er den regnskabs- og skattemæssige balance ens; men hvis omdannelsen sker efter lov om skattefri virksomhedsomdannelse er den regnskabs- og skattemæssige balance ikke ens. Det skyldes successionsprincippet i VOL. Ved en omdannelse efter VOL indtræder selskabet i indehaverens skattemæssige stilling vedrørende anskaffelsessummer, anskaffelsestidspunkt og skattemæssige afskrivninger.

Der er dog for blandede benyttede aktiver en særlig beregningsregel, idet virksomheden overtager den private andel. Det betyder at selskabets skattemæssige afskrivningsgrundlag på disse aktiver er højere end indehaverens, hvis aktivet anvendes fuldt ud erhvervsmæssigt. Dette vil f.eks. være gældende for blandede benyttede biler. Til modsvar for selskabets fulde afskrivningsret på de tidligere blandede biler, skal indehaver (fremtidige anpartshaver/aktionær) nu beskattes af fri bil.

5. Case: Virksomhedsomdannelse af L.K. Hjemmeservice

Efter redegørelse af teorien for virksomhedsomdannelse i kapitel 2, 3 og 4 gennemgås en fiktiv case. Kapitlet har til hensigt at illustrere, hvordan man i praksis foretager en vurdering og beregninger i henhold til en virksomhedsomdannelse.

Afsnit 5.1 indeholder indledningsvist en beskrivelse af L.K. Hjemmeservice. L.K. Hjemmeservice sammenholdes efterfølgende i afsnit 5.2, 5.3. og 5.4 med det lærte i henholdsvis kapitel 2 – indledende analyse af generelle forhold, kapitel 3 – regler og principper for virksomhedsomdannelse og kapitel 4 - værdiansættelse. Afsnit 5.5. opsummerer kapitlet i en delkonklusion.

5.1. Beskrivelse af L.K. Hjemmeservice

L.K. Hjemmeservice er stiftet og ejet af indehaver, Lis Krammer. Lis er uddannet hjemmehjælper, og har arbejdet i hjemmeplejen igennem mange år. Lis har i mange år haft ønske om at drive sin egen virksomhed. I 1997 startede hun derfor en virksomhed indenfor rengøring og haveservice. Virksomheden har frem til 2009 været drevet som en enkeltmandsvirksomhed og beskatning er sket efter reglerne i virksomhedsordningen.

5.1.1. Forretningsgrundlaget og den historiske udvikling

Virksomhedens forretningsgrundlag er, at yde rengøring og haveservice til private. Opstart af virksomheden tager afsæt i hjemmeserviceloven fra 1996. Loven giver mulighed for, at privatpersoner kan købe hjemmeserviceydelser i form af rengøring og haveservice mm. med tilskud fra det offentlige¹⁶⁹.

Siden hjemmeservicelovens vedtagelse i 1996, og frem til 2004, er der løbende foretaget begrænsninger i forhold til hvilke serviceydelser, der er tilskudsberettiget¹⁷⁰. I 2004 trådte den nuværende lov om hjemmeservice i kraft. Bestemmelserne fra 2004 indskrænkede betingelserne for i hvilke tilfælde, der kan opnås tilskud fra det offentlige. Efter de seneste ændringer er det kun

¹⁶⁹ Vidensbog om hjemmeservice, E&S fortolkning af lov om hjemmeservice

¹⁷⁰ Sammenhold - Lov nr. 463 af 12. Juni 1996, Vidensbog om hjemmeservice, E&S og Bek.nr. 1180 af 12/12 2003

personer over 65 år og førtidspensionister, der kan opnå tilskud¹⁷¹. De løbende reguleringer påvirkede virksomhedens forretningsgrundlag og indtjening. På grund af indskrænkelse begyndte Lis Krammer i 2004, at kigge på nye forretnings tiltag til virksomheden, og da Lis er uddannet hjemmehjælper, var det et naturligt valg at udvide med hjemmehjælpsydelse. Kommunen godkendte i 2005 Lis Krammer som leverandør af hjemmehjælpsydelse i henhold til lov om frit valg og fleksibel hjemmehjælp¹⁷². Reglerne for frit valg og fleksibel hjemmehjælp trådte i kraft med virkning fra 1. januar 2003¹⁷³.

5.1.2. Nøgletal for L.K. Hjemmeservice

I 2005 indgik Lis Kramer kontrakten med kommunen om levering af hjemmehjælpsydelse. Det havde en positiv virkning på virksomhedens omsætning og resultat. Som det fremgår af figuren nedenfor, er det lykkedes Lis Krammer at drive virksomheden med et tilfredsstillende resultat til trods for løbende begrænsninger i tilskudsordningen.

Kommuner- fordeling	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Tilskud hjemmeservice	468	623	391	642	3041	3769
Hjemmehjælpsydelse		443	1016	742		
Omsætning i alt	468	1066	1407	1384	3041	3769

Resultatopgørelse	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Nettoomsætning	1.121	1.283	1.713	1.722	3.702	4.166
Bruttoresultat	1.113	1.265	1.700	1.700	3.593	3.955
Resultat før afskrivninger	562	631	740	680	2.165	1.639
Finansielle poster	5	3	2	6	8	4
Årets resultat	515	557	655	603	1.993	1.499

Balance	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Samlede aktiver	457	379	638	688	1.744	2.169
Egenkapital	291	291	459	417	915	1.204

¹⁷¹ Lovbek. Nr. 1180 af 12/12 2003

¹⁷² Lovene reguleres i dag via Serviceloven kapitel 16

¹⁷³ Frit valg og fleksibel hjemmehjælp, www.aeldresagen.dk

Noter	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Lønninger	333	341	627	689	979	1.761
ATP	5	6	8	8	9	16
Hævet privat inkl. skatter	405	511	486	646	1.306	1.338

Nøgletal	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Overskudsgraden	45,94	43,41	38,24	35,02	53,84	35,98
Afkastningsgraden	113,79	147,76	102,98	88,52	114,74	69,29
Egenkapitalandel	63,68	76,78	71,94	60,61	52,47	55,51
EKF	176,98	191,41	142,70	144,60	217,81	124,50
EKF før hævnings	73,99	69,45	69,31	56,73	89,73	58,97

Figur 9: Nøgletal for L.K. Hjemmeservice, egen tilvirkning

5.2. Indledende analyse af L.K. Hjemmeservices generelle forhold

Men henvisning til teorien i kapitel 2 analyseres L.K. Hjemmeservices generelle forhold for indledningsvist at afklare, om en virksomhedsomdannelse vil være relevant.

5.2.1. Virksomhedens modenhed

Det faktum, at virksomheden har eksisteret i mange år, og har oplevet vækst i årene 2004 til 2009, indikerer, at virksomheden ligger et sted mellem vækstfasen og konsolideringsfasen.

At virksomheden er relativt moden underbygges af den udvikling og de problemstillinger, som virksomheden har haft de seneste år. I årene fra 2005 og frem til 2008 fokuserede Lis Krammer på vækst ved at øge virksomhedens volumen i forhold til både ansatte og omsætning. Det afspejles dels ved en øget omsætning, der er direkte relaterede til af antallet af arbejdstimer, dels ved en stigning i lønomkostningerne. Det faktum, at indehaveren i 2008 og 2009 begyndte, at udtrække stadig større summer ud af virksomheden, indikerer at virksomheden befinder sig omkring konsolideringsfasen.

Nogle af de problemstillinger, som virksomheden står overfor i dag er: optimering af systemer til kontrol og styring, initiativer for fremme fortsat vækst og målrettet markedsføring. Disse problemstillinger er oftest relateret til virksomheder i konsolideringsfasen.

Jf. delkonklusionen i kapitel 2 er en virksomhedsomdannelse oftest relevant for virksomheder i enten vækst- eller konsolideringsfasen. Der er derfor grundlag for at gå videre med at afklare virksomhedens forretningsmæssige forhold.

5.2.2. Analyse af L.K. Hjemmeservices forretningsmæssige forhold

Analyse af L.K. Hjemmeservices forretningsmæssige forhold omhandler en SWOT analyse og en regnskabsmæssig analyse.

5.2.2.2. SWOT analyse

SWOT analysen i figur 10 indikerer, at virksomheden er godt funderet på marked, og at der fortsat er gode fremtidsmuligheder for fortsat drift og vækst. Virksomheden er dog sårbar overfor ændringer i lovgivningen, der vurderes at udgøre den største trussel. Der er ikke umiddelbart noget i analysen, som indikerer, at det ikke vil være relevant at gå et skridt videre for at afdække mulighederne for en potentiel virksomhedsomdannelse.

Styrker	Svagheder
<p>Virksomheden har et fornuftigt forretningsgrundlag og strategi. Den er godkendt som leverandør til frit valgs ordningen og har fast kontrakt med kommunen. Det vurderes, at både ledelsen og medarbejderne besidder de rette kompetencer, der er nødvendige for at sikre fremtidig overlevelse. Ledelsen har gennem uddannelse og mange års erfaring opnået en solid ekspertise og viden indenfor området. Virksomheden har etableret et godt netværk i branchen og står stærk overfor sine konkurrenter. En af virksomhedens centrale styrker ligger i god markedsføring og tilfredse kunder, hvilket har en direkte afsmittende effekt på virksomhedens omsætning.</p> <p>Virksomhedens regnskabs- og nøgletal vidner om en stabil indtjening. Og ledelsen regner med en fremtidig årlig vækst på 10 %</p> <p>.</p>	<p>Virksomhedens forretningsmodel er bygget op omkring tilskud fra kommunen. Den store afhængighed af den kommunale samarbejdspartner, anses for virksomhedens største svaghed. Virksomhedens eksistensgrundlag afhænger af fortsat godkendelse og kontrakt med kommunen. På grund af denne forretningsmodel er der begrænsede muligheder for etablering af nye ydelser, hvilket også anses for er en svaghed. Lignende forhold gør sig dog gældende for virksomhedens konkurrenter.</p>

5: Case: Virksomhedsomdannelselse af L.K. Hjemmeservice

Muligheder	Trusler
Virksomheden opererer på et marked, hvor kundegruppen løbende udskiftes, som følge af kundernes alder. Virksomhedens forretningsmodel beror at levere ydelser med tilskud fra kommunen. Hvis lovgivningen åbner op for mulighed for tilskud til andre ydelsesområder, vil det potentielt være med at genere ny vækst for virksomheden.	Virksomhedens største trussel er den centrale lovgivning på området. Virksomhedens eksistensgrundlag er baseret på hjemmeservicelovgivnings muligheder for tilskud til personer over 65 år og førtidspensionister og på til lovgrundlaget omkring frit valg af leverandør af hjemmehjælpsydelser. Ændringer i det politiske samfund har derfor stor indflydelse på virksomhedens eksistens- og forretningsgrundlag. Hvis tilskuddet fjernes udgør det en stor trussel for virksomheden, da størstedelen af omsætningen kommer fra tilskud fra kommunerne.

Figur 10: SWOT analyse på L.K. Hjemmeservice, egen tilvirkning

5.2.2.1. Regnskabsmæssig analyse

Virksomhedens regnskabs- og nøgletal for de seneste 6 år viser en fornuftig udvikling. Der er i årene fra 2004 til 2009 skabt et stadig større kapital i virksomheden.

Perioden har været forholdsvis stabil og udvist samme udviklingstendens. Året 2008 er dog en undtagelse fra den generelle tendens i perioden. Virksomheden har haft en positiv vækst i omsætningen fra 2004 til 2009. Resultat er ligeledes steget over årene med undtagelse af 2007 og 2009, hvor der er et fald i overskuddet.

I 2008 stiger omsætningen eksplosivt fra 1,7 til 3,7 mio. kr. I samme periode vokser resultat markant fra 0,6 til 1,9 mio. kr. I 2009 stiger omsætningen fortsat, dog ikke så eksplosivt som tidligere, hvilket har haft indvirkning på overskuddet, der i 2009 falder i forhold til 2008. Forholdet skyldes primært, at året 2008 skiller sig ud i forhold til de øvrige år. Ved en nærmere analyse af tallene ses det blandt andet, at lønomkostningen i 2008 er relativt lille i forhold til den øget omsætning og det generelle lønniveau i 2009, hvilket skyldes at der i 2008 er modtaget flere lønrefusioner for nye medarbejder.

Udviklingen i overskudsgraden er forholdsvis stabil og ligger indenfor normen. Afkastningsgraden ligger generelt på et relativt højt med variere over tid med faldende tendens. Virksomhedens

soliditet er god, hvilket afspejles af egenkapital andelen, der udgør over 50 % i alle årene. Egenkapital forrentningen i perioden (før årets hævnings) er forholdsvis stabil om end lidt faldende.

Den samlede vurdering af virksomhed er, at det er en virksomhed, som har en god indtjening og stabil udvikling, men som år for år oplever et lavere afkast af sine driftsmidler. Det skyldes primært, at virksomhedens aktiver hovedsageligt består af debitorer og likvider¹⁷⁴. Jf. åbningsbalancen for 2009 fordeler de samlede aktiver i virksomheden sig på 420 t.kr til debitorer og 1.420 t.kr¹⁷⁵.

Konklusionen på den regnskabsmæssige analyse er, at der ikke er noget som taler mod en omdannelse. Tværtimod, kan der være fordele ved at omdanne virksomheden, så de fremtidige indtjeninger opspares i selskabet, og den øgede kapital kan investeres mere aktivt f.eks. via aktieinvesteringer.

5.2.3. Indehaverens personlige forhold

Virksomhedens indehaver, Lis Krammer, er 52 år gammel. Hun har en god personlig økonomi, men er nået til et tidspunkt i sit liv, hvor hun gerne vil have ekstra stabilitet og sikkerhed i forhold til sin økonomi. Lis har derfor et ønske om at få adskilt den driftsmæssige økonomiske risiko fra virksomheden fra sin privatøkonomi. Det årlige overskud i virksomheden er større end indehaverens økonomiske behov og højere end top skattegrænsen. Det betyder, at virksomheden opsparer overskud som opsparet overskud i virksomhedsskatteordningen. Dette forhold taler for, at en omdannelse kan være relevant.

Lis er desuden begyndt at blive bevidst om sine pensionsmuligheder, til trods for at hun ikke har planer om at gå på pension før om 10-15 år. Arbejdsbyrden har de seneste år været stor på grund af den oplevede øget vækst. Lis overvejer derfor at inddrage nye medejere. Dels for at kunne opretholde fortsat vækst i virksomheden, dels på grund af den øgede arbejdsbyrde i forhold til håndtering og styring af økonomi og medarbejdere. Hun har gennem bekendte hørt, at omdannelse af virksomheden til et selskab er en mulig måde at inddrage nye medejere.

¹⁷⁴ Der er lav forrentning på likvider placeret på bankkonti i fht. aktiv investering i virksomhed

¹⁷⁵ Se bilag 1 for åbningsbalancen.

På baggrund af ovenstående er der ikke noget i Lis Krammers personlige forhold, og ønsker for fremtiden, som taler imod en omdannelse af virksomheden. Virksomhedens størrelse taler for at en eventuel omdannelse sker til et anpartsselskab, da kravene til et APS er mindre set i forhold til aktieselskaber, jf. afsnit 3.1.

5.3. L.K. Hjemmeservices opfyldelse af reglerne for virksomhedsomdannelse

Som det fremgår af tabellen nedenfor, opfylder L.K. Hjemmeservice kravene for omdannelse efter såvel afståelsesprincippet med tilbagevirkende kraft som kravene i virksomhedsomdannelsesloven.

Krav	L.K. Hjemmeservices opfyldelsesgrad
<i>Personlig virksomhed</i>	Virksomheden overholder de anførte krav til at være en personligt drevet virksomhed og er ikke omfattet af PSL § 4 stk. 1 nr. 10 og 12. Endvidere overholdes kravet om en igangværende og erhvervsmæssig virksomhed. Kravene til omdannelse efter afståelsesprincippet med tilbagevirkende kraft og efter virksomhedsomdannelsesloven er herved opfyldt for dette punkt.
<i>Erhvervende selskab</i>	Der ønskes omdannet til et nyt anpartsselskab, der stiftes i forbindelse med omdannelsen. Kravene til omdannelse efter afståelsesprincippet med tilbagevirkende kraft og efter VOL er herved opfyldt for dette punkt.
<i>Fuld skattepligt til Danmark</i>	Lis Krammer har ingen intentioner om at flytte og vil på tidspunktet for stiftelsen og vedtagelse af omdannelsen være fuldt skattepligtig til Danmark. Kravet i VOL § 2 stk. 1, 1 pkt. er herved opfyldt.
<i>Samlet virksomhed som overdrages</i>	Omdannelsen vil omhandle alle aktiver og passiver i virksomheden. Der ligger en blandede benyttede bil i virksomhedsskatteordningen. Denne omdannes sammen med virksomheden for at opfylde kravet om samlet omdannelse. Kravene til omdannelse efter afståelsesprincippet med tilbagevirkende kraft og efter virksomhedsomdannelsesloven er herved opfyldt for dette punkt.
<i>Vederlag</i>	Der er krav om, at hele vederlaget skal aflægges i anparter. Endvidere opfyldes kravet om aktiernes pålydende værdi i forbindelse med en skattefri virksomhedsomdannelse. Dette krav opfyldes jf. vurderingsberetningen og åbningsbalancen.
<i>Skattemæssig anskaffelsessum</i>	Ved anvendelse af VOL må den skattemæssige anskaffelsessum ikke være negativ, med mindre at hele virksomheden omdannes, og virksomhedens indkomst er beskattet efter reglerne i virksomhedsskatteoven. Virksomheden drives i personligt regi og beskattes efter reglerne i

5: Case: Virksomhedsomdannelse af L.K. Hjemmeservice

	virksomhedsskatteordningen. Omdannelsen omhandler den samlede virksomhed. Endelig er indskudskontoen ikke negativ, hvorfor betingelserne i VOL omkring negativ anskaffelsessum er opfyldt.
<i>Omdannelsestidspunkt og frist</i>	Omdannelsen sker med virkning 1. januar 2010. Kravene til omdannelse efter afståelsesprincippet med tilbagevirkende kraft og efter virksomhedsomdannelsesloven er herved opfyldt for dette punkt. Sker omdannelsen med tilbagevirkende kraft, skal omdannelse og stiftelse af det nye selskab ske inden 30. juni 2010.
<i>Regnskabsår</i>	Regnskabsåret løber fra omdannelsestidspunktet og 12 måneder frem.
<i>Indsendelse af dokumenter</i>	Virksomhedens rådgiver sikrer, at dokumenter i forbindelse med omdannelsen indsendes seneste 1 måned efter vedtagelse, og at alle dokumenter udarbejdes i henhold til selskabsskattelovgivningens regler omkring stiftelsesdokumenter, vedtægter, generalforsamling, vurderingsberetning og åbningsbalance.
<i>Udskudt skat</i>	I beregningerne efter loven om skattefri virksomhedsomdannelse er der foretaget hensættelse til udskudt skat af forskelle mellem de regnskabsmæssige værdier i åbningsbalancen og de skattemæssige værdier. Kravet i henhold til VOL § 2, pkt. 8 er herved opfyldt

Tabel 11: L.K. Hjemmeservices opfyldelsesgrad i forhold til kravene for omdannelse, egen tilvirkning

Da virksomheden opfylder kravene for anvendelse af begge metoder, er der behov for at regne på begge omdannelsesmetoder for at afgøre, hvilken metode, der er mest rentabel. Beregningerne er en del af værdiansættelsen i afsnit 5.4.

5.4. Værdiansættelse for L.K. Hjemmeservice

I indeværende afsnit opgøres de handels- og skattemæssige værdier i forhold til den aktuelle case-virksomhed. Endvidere foretages beregning af de skattemæssige avancer og hensættelse til udskudt skat.

Værdiansættelsen af de regnskabsmæssige værdier, der indgår i selskabets åbningsbalance, er ens for omdannelse efter skattefri virksomhedsomdannelse og omdannelse efter afståelsesprincippet.

5.4.1 Goodwill

Goodwill er fastsat ud fra de vejledende beregninger i cirkulære nr. 10 af 28/3 2000. bilag 2 viser den gennemførte beregning, hvor der er taget udgangspunkt i virksomhedens balancer for de seneste 3 indkomstår. Der har over den treårige periode ikke været en konstant udvikling i det regulerede resultat, hvorfor udviklingstendensen sættes lige nul. Virksomhedens aktiver, med undtagelse af de likvide beholdninger, forrentes med 7 %, svarende til kapitalafkastsatsen plus 3 % ¹⁷⁶.

Til beregning af kapitaliseringsfaktoren er levetiden sat til 3 år. Levetid er vurderet ud fra betragtninger om, at virksomheden leverer standardiserede tjenesteydelse, og at det skønnes, at en ny virksomhed indenfor en 5-7 år vil kunne opbygge en tilsvarende kundekreds. Det har endvidere været en vigtig del af overvejelserne, at virksomheden er sårbar overfor politiske ændringer og lovregulering på området.

Goodwill er beregnet til 891.000 kr. Ved omdannelse efter afståelsesprincippet vil den skattemæssige avance svare til den beregnede goodwill (891.000 kr.), da der ingen anskaffelsessum er. Efter VOL anføres den beregnede goodwill i åbningsbalancen, og der hensættes udskudt skat på 222.750 kr. svarende til 25 % af 891.000. Den skattemæssige værdi er ifølge VOL 0 kr., da denne opgøres som handelsværdi minus skattemæssig avance (891.000 – 891.000). Goodwill har ingen indflydelse på anparternes anskaffelsessum, eftersom den opgøres som aktivernes skattemæssige værdi minus gældens skattemæssige værdi jf. bilag 1..

5.4.2 Driftsmidler

L.K. Hjemmeservice har kun mindre driftsmidler i form af biler. L.K. Hjemmeservices handelsværdier er fastsat efter den regnskabsmæssige balance 31.12.2009. De opførte værdier i seneste aflagte årsrapport for 2009 er opgjort i henhold til årsregnskabslovens betingelser. I henhold til ÅRL er driftsmidler optaget til kostpris og nedskrevet løbende i henhold til den skønnede værdiforringelse som følge af anvendelse i driften. De anførte regnskabsmæssige værdier på biler er endvidere sandsynliggjort ved opslag af salgsværdi for tilsvarende biler via bilbasen. Der har løbende i årene ikke været større beløb til småanskaffelser med løbende driftsførelse, hvorfor der ikke er nogen skjulte aktiver i virksomheden. Der indgår i L.K. Hjemmeservice en blandede

¹⁷⁶ Fastsat sats i flg. cirkulære nr. 2000-10

benyttede bil. Bilen indgår i virksomhedens balancer og indehaveren er blevet beskattet af fri bil, hvorfor der ikke skal foretages yderligere beregninger herfor.

Handelsværdien på virksomhedens driftsmidler udgør 318.870 kr. Ved omdannelse efter afståelsesprincippet er den skattemæssige avance 34.484 kr., svarende til forskellen mellem handelsværdi og den skattemæssige værdi (318.870 – 284.386 kr.). Efter VOL anføres handelsværdien i åbningsbalancen, og der hensættes udskudt skat på 8.621 kr. svarende til 25 % af 34.484 kr. Den skattemæssige værdi er ifølge VOL 284.386 kr., da denne opgøres som handelsværdi minus skattemæssig avance (318.870 – 34.484 kr.). Driftsmidler påvirker anparternes anskaffelsessum. Ovenstående beregninger fremgår af bilag 3 og 1.

5.4.3 Øvrige aktiver

For de øvrige aktiver i L.K. Hjemmeservice er handelsværdier fastsat ud fra den regnskabsmæssige balance 31.12.2009. Den anførte regnskabspraksis på disse områder er i overensstemmelse med ÅRL bestemmelser og udtrykker handelsværdien.

Der er kun en lille varebeholdning i form af rengøringsartikler mv. i L.K. Hjemmeservice. Beløbet er skønsmæssigt værdiansat til kostpris og udgør 1.000 kr. Debitorerne er fastsat til det nominelt beløb 419.714 kr.. Største delen af debitorsaldoen vedrører kommunen. Der anses ikke for værende risiko for tab, hvorfor der ikke er hensættelser til tab på debitorer. Der er ingen konstaterede eller sandsynliggjorte tab, og værdiansættelsen sker i henhold til seneste aflagte årsrapport 2009. Andre tilgodehavender og likvider er opgjort til nominelle værdier og udgør 9.924 kr. og 1.419.094 kr.

Ved omdannelse efter afståelsesprincippet er den skattemæssige avance for disse aktiver 0 kr., da handelsværdi og skattemæssig værdi er ens. Eftersom de regnskabs- og skattemæssige værdier er ens, skal der ikke hensættes til udskudt skat. Anparternes anskaffelsessum opgøres som aktivernes skattemæssige værdi minus gældens skattemæssige værdi, hvorfor de nævnte aktiver påvirker anparternes anskaffelsessum. Ovenstående beregninger fremgår af bilag 1..

5.4.4 Gæld og passiv poster

Passiver vedrører kortfristet gæld og er opgjort til nominelle værdier. Værdiansættelsen sker i henhold til seneste aflagte årsrapport 2009. L.K. Hjemmeservice har en mindre gæld til pengeinstitutter på 22.711 kr. samt en leverandørgæld på 7.069 kr.. Den største gældspost vedrører anden gæld, der består af skyldige lønrelaterede poster og skyldige moms.

Ved omdannelse efter afståelsesprincippet er den skattemæssige avance for disse poster 0 kr. Den skattemæssige værdi af de anførte gældsposter og den beregnede hensættelse til udskudt skat modregnes i aktivernes skattemæssige værdi. Passiverne påvirker herved anparternes anskaffelsessum i nedadgående retning. Ovenstående beregninger fremgår af bilag 1.

5.4.5. Anparternes anskaffelsessum

Anparternes anskaffelsessum opgøres ud fra virksomhedens skattemæssige værdier. Det er således de skattemæssige værdier af aktiverne minus de skattemæssige værdier af passiverne, der udgør anparternes skattemæssige anskaffelsessum. Anparternes skattemæssige anskaffelsessum bliver i L.K. Hjemmeservice 1.169.695 kr. (2.134.118 – 964.423) før modregning af konto for overført overskud.

Lis Krammer har kun en virksomhed, der indgår i virksomhedsskatteordningen. Det er hele virksomheden, der overdrages i forbindelse med omdannelsen, hvorfor virksomhedsskatteordningen ophører. Der er iflg. Årsrapporten 2009 et netto opsparet overskud i virksomhedsskatteordningen på 1.062.732 kr. Det er valgt at lade konto for opsparet overskud indgå i omdannelsen¹⁷⁷. Denne beslutning betyder, at anparternes skattemæssige anskaffelsessum nedsættes med nettobeløbet for konto for opsparet overskud. Den endelige skattemæssige anskaffelsessum for anparterne bliver 106.963 kr. (1.169.695 – 1.062.732).

5.4.6. Beregnet skattepligtig avance ved senere salg af anparterne

En omdannelse efter virksomhedsomdannelsesloven udløser ikke skat i forbindelse med omdannelse. Skatten udsættes til afståelse af de modtagne anparter. For at sammenholde de to

¹⁷⁷ Det er nettobeløbet af konto for opsparet overskud, der modregnes dette fremgår af beregnet eksempel 6.1 side 72ff i Skattefri virksomhedsomdannelse af Jan Nygaard og Lars Wøldike og understøttes i SKM 2009.82.LSR, hvor beregninger af fordeling fortages ud fra konto for opsparet overskud (efter betaling af foreløbig skat).

metoder – afståelsesprincippet og skattefri virksomhedsomdannelse - og deres skatteeffekt, forudsættes det, at anparterne sælges efter 3 år, og at handelsværdien er uændret. Det betyder, at anparternes handelsværdi anses for at svare til egenkapitalen 1.863.808 kr. jf. bilag 1.

Aktieavancen kan derfor beregnes som følgende:

Handelsværdi af anparter	1.863.808
Anskaffelsessum	<u>- 106.963</u>
Fortjeneste	<u>1.756.845</u>
Skat af aktieavance 28 % af 48.300	13.524
Skat af aktieavance 42 % af (1.756.845 – 48.300)	<u>717.589</u>
Samlet skattemæssig avance på anparter	<u>731.113</u>

5.4.7. Skattepligtig avance efter afståelsesprincippet

Den skattepligtige avance efter afståelsesprincippet opgøres som handelsværdier minus de skattemæssige værdier. Af bilag 1 fremgår det, at handelsværdien for virksomhedens aktiver udgør 3.059.602 kr., mens den skattemæssige værdi udgør 2.134.118 kr. Det giver en samlet skattemæssig avance på 925.484 kr. fordelt med 891.000 kr. på goodwill og 34.484 kr. på driftsmidler jf. bilag 3.

Ved en marginalskatteprocent på 56,1 % i 2010¹⁷⁸ udløser det en skat på 519.197 kr.. Hertil kommer skat vedrørende konto for opsparet overskud svarende til:

Konto for opsparet overskud brutto	<u>1.432.101</u>
Marginalskatteprocent 56,1 %	803.409
Minus a conto betalt skat	- <u>369.369</u>
Skat af opsparet overskud	<u>434.040</u>

Den samlede skat, der udløses i forbindelse med den skattepligtige overdragelse, bliver herved 953.237 kr. (519.197 + 434.040).

¹⁷⁸ Marginalskatteprocenter 1993 og 1998-2010, www.skm.dk

5.4.8. Sammenligning af de skattepligtige avancer for de 2 metoder

Omdannelse efter afståelsesprincippet udløser en beskatning i omdannelsesåret på 953.237 kr..

Omdannelse efter lov om skattefri virksomhedsomdannelse har en kalkuleret skatteværdi på 731.113 kr.. Det betyder, at den samlede skat, ved anvendelse af virksomhedsomdannelsesloven, vil være 222.124 kr. lavere i omdannelses- og skatteåret.

Ved omdannelse efter afståelsesprincippet vil salgssummen, alt andet lige, være 231.371 kr. højere end ved den skattefri omdannelse, da selskabet ikke overtager den udskudte skatteforpligtigelse. Samlet betyder det, at en skattefri virksomhedsomdannelse vil give en netto ulempe på 9.247 kr.

Den beregnede ulempe i henhold til skatteberegningerne skal dog sammenholdes med det likviditetsbehov på 935.237 kr., som den skattepligtige omdannelse ved afståelsesprincippet kræver jf. afsnit 5.4.7.

5.5. Delkonklusion

L.K. Hjemmeservice har oplevet øget vækst. Fokus internt er blandt andet på optimering af økonomisystemer. Det og en række øvrige forhold indikerer, at virksomheden befinder sig mellem vækst- og konsolideringsfasen. De forretningsmæssige forhold viser en stabil vækst med udsigt til en fortsat rentabel indtjening. Analysen af de personlige forhold viser endvidere, at indehaveren ønsker at inddrage nye medejere som følge af den øgede vækst og de øgede arbejdsbyrder. Samlet set vurderes det, at L.K. Hjemmeservice opfylder parametrene for, at en omdannelse er relevant jf. den indledende analyse af de i generelle forhold.

De opførte krav for omdannelse efter afståelsesprincippet med tilbagevirkende kraft og skattefri virksomhedsomdannelse er gennemgået for L.K. Hjemmeservice. Analysen viser, at virksomheden lever op til begge omdannelsesmetoder, hvorfor næste skridt er værdiansættelse.

Værdiansættelse af L.K. Hjemmeservice er gennemgået ud fra foreskrevne principper for opgørelse af handelsværdi. Goodwill er beregnet ud fra det vejledende cirkulære. I de øvrige poster svarer handelsværdien til den anførte værdi i seneste aflagte årsrapport, hvilket vurderes at afspejle handelsværdien. En status quo beregning af de to metoder, giver i L.K. Hjemmeservice en skattemæssige forskel på 9.247 kr.. De 9.247 kr. er udtryk for det, som det koster ekstra i skat at

5: Case: Virksomhedsomdannelse af L.K. Hjemmeservice

anvende reglerne i lov om skattefri virksomhedsomdannelse, set i forhold til afståelsesprincippet. Den forholdsvis lave ekstra omkostning på skatteberegningen skal dog sammenholdes med det store likviditetsbehov, der vil være i omdannelsesåret, såfremt den skattepligtige omdannelsesmetode vælges. Set ud fra denne betragtning anbefales det, at L.K. Hjemmeservice anvender reglerne i lov om skattefri virksomhedsomdannelse.

6. Konklusion

Denne kandidatafhandling tager afsæt i det faktum, at mere end 50 procent af alle nystartede virksomheder i Danmark drives som personligt drevet virksomhed. Ud fra antagelse om at en virksomhedsomdannelse til et selskab i nogle tilfælde vil medføre en række fordele, har afhandlingen belyst, hvornår det vil være relevant at omdanne en personligt drevet virksomhed, og hvordan omdannelsen kan gennemføres efter reglerne for skattefri og skattepligtig omdannelse.

Afsnit 2 redegjorde for hvilke parametre, der skal være opfyldt for, at en virksomhedsomdannelse er relevant. Virksomhedens modenhed er en væsentlig parameter. Konklusionen er, at en omdannelse vil være mest relevant for virksomheder, der befinder sig i vækst- eller konsolideringsfasen. Desuden har virksomhedens forretningsmæssige forhold betydning for, hvorvidt en omdannelse er relevant. Konklusionen er, at udsigt til fortsat rentabel indtjening er en afgørende parameter. Endelig er de personlige forhold også en vigtig parameter. Konklusionen er, at for en omdannelse er relevant, kræver det, at indehaveren har et oprigtigt og reelt ønske for omdannelsen f.eks. optagelse af nye medejere eller risikobegrænsning i forhold til indehaverens privatøkonomi.

Afsnit 3 redegjorde for hvilke metoder, der findes for virksomhedsomdannelse, og hvilke krav der spiller ind på valget af metode. Omdannelsen af en personligt drevet virksomhed kan enten ske ved afståelsesprincippet, som er en skattepligtig omdannelse, eller ved virksomhedsomdannelsesloven, som er en skattefri omdannelse. De selskabsretlige regler er ens uanset hvilken metode, der anvendes. Der er dog flere krav, som skal opfyldes, ved til en skattefri virksomhedsomdannelse end ved en skattepligtig virksomhedsomdannelse. Metoden for skattefri virksomhedsomdannelse kan f.eks. kun anvendes, hvis anparterne pålydende svarer til den samlede anpartskapital, og den beregnede skattemæssige anskaffelsestotal for anparterne ikke er negativ. Konklusionen er, at virksomhedsomdannelsesloven oftest vil være at foretrække, idet skatten udskydes. Hvis kravene til begge omdannelsesmetoder opfyldes, vil der dog være behov for yderligere beregninger for at afklare hvilken metode, der er den mest fordelagtig i det givne tilfælde.

Afsnit 4 redegjorde for, hvordan en virksomhed værdiansættes i forbindelse med en omdannelse. Opgørelsen af handelsværdierne er ens, uanset om der sker en skattepligtig eller skattefri omdannelse. Den skattemæssige værdiansættelse derimod er forskellig for de to

6. Konklusion

omdannelsesmetoder. Hvis omdannelsen sker efter afståelsesprincippet er den regnskabs- og skattemæssige balance ens. Hvis omdannelsen sker efter lov om skattefri virksomhedsomdannelse, er den regnskabs- og skattemæssige balance ikke ens, da selskabet succederer i indehaverens skattemæssige stilling.

Afsnit 5 viste ved brug af en case, hvordan man i praksis vurderer, om det er relevant at omdanne en virksomhed og i givet fald, hvordan omdannelsen skal ske. Analysen viste, at case-virksomheden L.K. Hjemmeservice opfylder parametrene for, at en virksomhedsomdannelse er relevant. De primære begrundelser for denne konklusion var virksomhedens modenhed og en antagelse om en fremtidig rentabel indtjening. Indehaverens personlige forhold og ønsker i forhold til en omdannelse underbyggede relevansen af en omdannelse. Den videre analyse viste, at L.K. Hjemmeservice opfyldte kravene for både den skattepligtige og den skattefri virksomhedsomdannelsesmetode. Med henblik på at vurdere hvilken omdannelsesmetode, der var den mest hensigtsmæssig, blev L.K. Hjemmeservice værdiansat. Beregningerne viste, at en skattepligtig omdannelse medførte en mindre beskatning på ca. 9 t.kr. set ud fra status quo. En skattepligtig omdannelse krævede imidlertid et relativt højt likviditetsbehov på ca. 953 t.kr. i omdannelsesåret. Konklusionen er derfor, at det i case-virksomhedens tilfælde vil være mest fordelagtigt at omdanne efter lov om skattefri virksomhedsomdannelse.

7. Perspektivering

I langt de fleste tilfælde hvor, der foretages omdannelse af en personligt drevet virksomhed til selskabsform, sker det i relation til efterfølgende omstruktureringer af selskabet.

En naturlig følge af en omdannelse vil ofte være etablering af holdingstruktur via skattefri aktieombytning. Hvis der efter omdannelsen foretages en skattefri aktieombytning, vil aktierne i holdingselskabet være at anse for anskaffet til samme værdi og på samme tidspunkt som de modtagne aktier i forbindelse med omdannelsen. Denne metode vil derfor kunne udskyde den personlige aktieavancebeskatning til et senere salg af anparterne i holdingselskabet.

De mange muligheder for skattefrie omstruktureringer betyder i princippet, at man har mulighed for at udskyde beskatningen uendeligt. Og netop forholdet omkring udskydelse af skatten er det, der gør skattefri virksomhedsomdannelse og øvrige skattefrie omstruktureringer interessant. Det kunne derfor i tillæg til den i afhandlingen omfattede problemstilling være interessant at undersøge hvilke muligheder, der er for skattefri omstrukturering af en virksomhed drevet i selskabsform.

8. Litteraturhenvisninger

Bøger

Frode, C., Munck, N. (2007): *Valg af selskabsform & omstrukturering af selskaber*. Thomson.

Füchsel, K., F., J., Jensen, H., Steffensen, H., Haurum, V.B., Pedersen, S.F., Jensen, R.H., Ryttersgaard, T. (red.), (2010): *Regnskabshåndbogen 2010*. PriceWaterHouseCoopers.

Halling-Overgaard, S., Olesen, B.S. (2002): *Generationskifte – det skatteretslige grundlag ved generationsskifte og omstrukturering*. Jurist- og Økonomiforbundets Forlag.

Jespersen, C. (red.), (2010): *Indsigt i Årsregnskabsloven: KPMGs praktiske guide til forståelse af loven*. 2. udgave, 2007/2008.

Nygaard, J., Wøldike, L. (1999): *Skattefri virksomhedsomdannelse*. Forlaget Thomsen A/S.

Serup, M. (1998): *Generationskifte – Omstrukturering*. GadJura.

Troelsgaard, M, Østergaard, K., Madsen, T.H., Mølgård, H. (2006): *Eksempel Manual 2006/07*. Forlaget Thomsen.

Artikler

Buur, T. (2009): *Skattemæssige aspekter ved virksomhedsoverdragelse*. Publiceret i REVIFORAs årsbog nr.2

Kristensen, M. (2004): *Overvejelser ved generationsskifte af ejerledede virksomheder*. INSPI. Nr. 9.

Mikkelsen, P.R. (2005): *Udskudt skat – En praktisk problemstilling ved skattefri virksomhedsomdannelse*. Nr. 4.

Ramskov, B. (2006): *Skattefri virksomhedsomdannelse*. REVIFORA. April 2005.

8. Litteraturhenvisninger

Love og vejledninger

Anpartsselskabsloven med kommentarer. 1. bogudgave, 1997. Lov 1996-05.22 nr. 378, senest ændret ved lov nr. 1056. 23.12.1998.

A/S-loven med kommentarer. 7. udgave, 2007. *Bekendtgørelse af lov nr. 646 af 15. juni 2006 som ændret ved L 2007-02-07 nr. 108, L 2007-06-06 nr. 573 og L 2007-06-06 nr. 576.*

Cirk. om lov om skattefri virksomhedsomdannelse. Skattemin. cirk. nr. 207. 23.12.1999

Generationsskifte i erhvervslivet – betænkning. Skatteministeriet nr. 1374, august 1999.

Lovbekendtgørelse om skattefri virksomhedsomdannelse. LBKG, nr. 1130. 21.11.2005

TS-cirk om værdiansættelse af aktiver og anparter. TS-cirk. nr. 9. 28.03.2000

Afskrivningsloven

Aktieavancebeskatningsloven

Aktieselskabsloven

Anpartsselskabsloven

Kursgevinstloven

Ligningsloven

Ligningsvejledningen

Selskabsskatteloven

Årsregnskabsloven

Hjemmesider, www

www.skat.dk – generel kilde til lovsamling og vejledninger

www.advizer.dk - Skal virksomhedens og ejeres livscyklus følges ad?

www.100svar.dk - Virksomhedens faser. Væksthuset Midtjylland.

www.revisorbiblioteket.dk - Aktieselskabsloven med kommentarer. 2007.

www.borsenforum.com – Innovations- og forandringsledelse. 2006

9. Bilagsoversigt

Bilag 1: Åbningsbalance og skattemæssige anskaffelsessum anparter L.K. Hjemmeservice

Bilag 1: Åbningsbalance og anparternes skattemæssige anskaffelsessum for L.K. Hjemmeservice

	Arvsrapporten		Afstaaelsesprincippet		Virksomhedsomdannelsesloven		
	Balance pr. 31.12.2009 i den personligt drevet virksomhed	Regnskabs- Skattemæssig værdi	Åbningsbalance pr. 1.1.2010 i selskabet	Regnskabs- Skattemæssig værdi	Åbningsbalance pr. 1.1.2010 i selskabet	Regnskabs- Skattemæssig værdi	Anparternes anskaffelsessum
Goodwill	0	0	891.000	891.000	891.000	0	0
Driftsmidler	318.870	284.386	318.870	318.870	318.870	284.386	284.386
Varebeholdninger	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Debitorer	419.714	419.714	419.714	419.714	419.714	419.714	419.714
Andre tilgodehavende	9.924	9.924	9.924	9.924	9.924	9.924	9.924
Likvider	1.419.094	1.419.094	1.419.094	1.419.094	1.419.094	1.419.094	1.419.094
Aktiver i alt	2.168.602	2.134.118	3.059.602	3.059.602	3.059.602	2.134.118	2.134.118
Hensat til udskudt skat	0	0	0	0	231.371	0	0
Gæld til kreditinstitutter	22.711	22.711	22.711	22.711	22.711	22.711	22.711
Kreditorer	7.069	7.069	7.069	7.069	7.069	7.069	7.069
Anden gæld	934.643	934.643	934.643	934.643	934.643	934.643	934.643
Gæld i alt	964.423	964.423	964.423	964.423	1.195.794	964.423	964.423
Egenkapital	1.204.179	1.169.695	2.095.179	2.095.179	1.863.808	1.169.695	1.169.695
Passiver i alt	2.168.602	2.134.118	3.059.602	3.059.602	3.059.602	2.134.118	2.134.118
Overført konto for opsparlet overskud							-1.062.732
Anskaffelsessum for anparterne							106.963

Bilag 2: Goodwillberegning L.K. Hjemmeservice**Beregning af goodwill, jf. told og skat cirkulære 2000-10**

Regnskabsmæssigt resultat	3. Sidste år	2. Sidste år	Sidste år
- ikke driftsført løn medarbejdende ægtefælle	603.439	1.992.736	1.498.833
+ finansielle indtægter	0	0	0
+ finansielle udgifter	0	0	0
+/- ekstraordinære poster	6.105	7.841	3.621
+ afskrivninger tilkøbt goodwill	0	0	0
Reguleret resultat	609.544	2.000.577	1.502.454

Tredje sidste år x 1	1	609.544
Næstsidste år x 2	2	4.001.154
Sidste år x 3	3	4.507.362
I alt	6	9.118.060

Gennemsnitsindtjening

1.519.677

Udviklingstendens:

Beregnes kun ved konstant stigende eller faldende udvikling.

0
1.519.677

Der er ikke en konstant udvikling i det reguleret resultat, idet resultatet i 2. sidste år er højere end både resultatet i 3. sidste år og det seneste år. Der skal derfor ikke korrigeres for udviklingstendensen.

Driftsherløb 50 %, dog min 250 og max 1.000 t.kr

-759.838

Korrigeret resultat før forrentning af aktiver

759.838

Bilag 2: Goodwillberegning L.K. Hjemmeservice, fortsat

Bilag 2: Beregning af goodwill for L.K. Hjemmeservice fortsat

Beregning af goodwill, jf. told og skat cirkulære 2000-10 - fortsat

Korrigeret resultat før forrentning af aktiver, overført forrige side **759.838**

- forrentning af virksomhedens aktiver bortset fra goodwill (4 % + 3 %) 7 %	*
Aktiver i alt jf. regnskab 2009	2.168.602 jf. statusbalance
- ej driftsfremmende aktiver	
- likvidebeholdninger	-1.419.094 jf. statusbalance
	<u>749.508</u>
Rest til forrentning af goodwill	<u>707.373</u>
Goodwill	1,26 <u>891.290</u> **

Afrundet værdi beregnet goodwill 891.000

* Kapitalafkastetsatsen for 2010 er ikke fastsat. Den gældende sats er således satsen for 2009, hvilket er 4%

** Kapitaliseringsrenten sættes til 12% (8%+4%) og levetiden for goodwill til 3 år, hvilket giver en kapitaliseringsfaktor på 1,26. (formel for beregning af kapitaliseringsfaktoren fremgår af cirkulære 2000-10)

Goodwills levetid

Levetiden for goodwill er sat til 3 år. Begrundelsen herfor er at der er tale om salg af standardiserede tjenesteydelser. Forholdet er desuden foretaget ud fra et skøn om, hvor lang tid det vil tage en ny virksomhed at opbygge en tilsvarende goodwill. Også det forhold at virksomhedens forretningsgrundlag er meget følsom overfor politiske ændringer, har været en afgørende faktor for fastsættelse af levetiden. Der henvises til afsnit xxxx.

Bilag 3: Skattemæssige avancer på virksomhedens aktiver og passiver**Bilag 3: Skattemæssige avancer på aktiver og passiver i
L.K. Hjemmeservice****Skattemæssig avance**

Den skattemæssige fortjeneste/tab opgøres som forskellen mellem handelsværdi og skattemæssigværdi

Beregning udskudt skat

Udskudt skat beregnes som forskellen mellem regnskabsmæssig værdi og skatteværdi

	Goodwill	Driftsmidler
Regnskabsmæssig værdi =	891.000	318.870
Skattemæssig værdi	0	284.386
Fortjeneste	891.000	34.484
Skattesats	25%	25%
Beregnet udskudt skat	222.750	I alt 8.621
		231.371